

مال بابا ابراهیم دو باب: بقالی ۱ باب زرگری ۱ باب.
 از مال نصرالله خان ناظر دو باب: عطاری ۱ باب بقالی
 از مال آقا عبدالله ۴ باب: علافی ۱ باب بقالی ۱ باب
 دلاکی ۱ باب نجاری. از مال حاجی علی صراف ۳ باب:
 عطاری ۱ باب خیازی ۱ باب علافی ۱ باب. از مال
 عاشقی علاف دو باب: بقالی ۱ باب علافی ۱ باب از مال
 کربلایی محمدصادق دو باب: نجاری ۱ باب بسته ۱ باب.
 از مال حاجی مهدی عطار ۴ باب: بقالی ۱ باب علافی
 ایضاً علافی ۱ باب ایضاً علافی ۱ باب. از مال حاجی
 غلامعلی ۴ باب: عطاری ۱ باب خیازی دو باب بنکداری
 ۱ باب. از مال حاجی رضاقلی: عطاری فی ۱ باب. از مال حاجی
 مال مشهدی میرزا طباطبائی فی ۱ باب. از مال حاجی
 محمدباقر دو باب: بقالی ۱ باب خیازی ۱ باب. از مال
 حاجی علی عسگر ۳ باب: بقالی ۱ باب خیازی ۱ باب
 عطاری ۱ باب. از مال حاجی محمد بنکدار دو
 باب: عطاری ۱ باب بقالی ۱ باب. از مال رجعی عصار:
 بسته ۱ باب. از مال حاجی رمضان علاقه‌بند ۸ باب:
 علافی دو باب نعلبندی دو باب ماست‌بندی دو باب
 آجیل‌فروشی ۱ باب سبزی‌فروشی ۱ باب. از
 مال سید میرزا احمد طبیب ۴ باب: بسته ۱ باب بقالی
 ۱ باب خیازی ۱ باب عطاری ۱ باب. از مال
 حاجی حسنعلی ۳ باب: علافی ۱ باب حلیم‌پزی ۱ باب
 دیزی‌پزی ۱ باب. از مال استاد حسین ۳ باب: کهنه
 فروشی ۱ باب مگری ۱ باب جگرکی ۱ باب. از مال
 کلاتر ۳ باب: بقالی ۱ باب بسته دو باب. از مال حاجی
 رضا دو باب: بقالی ۱ باب علافی ۱ باب. از مال علی‌اکبر:
 بقالی فی ۱ باب. از مال حاجی علی‌اکبر دو باب:
 خیازی ۱ باب بقالی. از مال حاجی نادعلی مگر دو
 باب: حلاجی ۱ باب بسته ۱ باب. از مال حاجی ابراهیم
 دو باب: علافی ۱ باب بقالی ۱ باب. از مال مهدی
 حسن عطار دو باب: عطاری ۱ باب بقالی ۱ باب.
 از مال حاجی کاظم علاف: بقالی فی ۱ باب. از مال
 سید کاظم: بقالی فی ۱ باب. از مال سید محمد
 علی: دیزی‌پزی ۱ باب. از مال حاجی ملا محمدجعفر:
 عطاری فی ۱ باب. از مال میرزا علی دو باب: بقالی
 ۱ باب قصابی ۱ باب. از مال مهدی حلاج دو باب:
 عطاری ۱ باب طباطبائی ۱ باب. از مال سید

محمدعلی: بقالی ۱ باب. از مال حاجی باقر صراف:
 بقالی ۱ باب. از مال حاجی حسن عرب ۱۵ باب: بقالی
 ۱ باب دباغی ۹ باب. از مال حاجی رمضان بزاز ۴ باب:
 عطاری ۱ باب بقالی ۱ باب طباطبائی ۱ باب دیزی‌پزی
 ۱ باب. از مال حاجی محمد مجید ۵ باب: عطاری ۱ باب
 علاقه‌بندی ۱ باب خیازی ۱ باب چغندر فروشی ۱ باب
 بسته ۱ باب. از مال حاجی ابوالقاسم و غیره
 [۴ باب]: حاجی ابوالقاسم دو باب: بسته ۱ باب
 کفشدوزی ۱ باب. از مال حاجی غفور کله‌پز دو باب:
 کله‌پزی ۱ باب حلوانی ۱ باب. تقی‌همدانی
 دو باب: ساگری سازی ۱ باب دباغی ۱ باب. حاجی محمد
 باقر دو باب: خیازی ۱ باب بقالی ۱ باب. از مال عباس
 دو باب: تنباکوفروشی ۱ باب خرده‌فروشی ۱ باب.
 از مال میرزا مسیح مرحوم: دباغی ۱ باب. از
 مال کربلایی رستم: سبزی‌فروشی ۱ باب. از مال
 محمدجعفر همدانی: دباغی فی دو باب. از مال میرزا
 ولی دو باب: خیازی ۱ باب بقالی ۱ باب. محمد
 ربیع کلاه‌دوز: دباغی ۱ باب. حاجی امین جراح دباغی
 ۱ باب. درویش حسن: بقالی ۱ باب. سکینه یزدی دو باب:
 علافی ۱ باب بقالی ۱ باب. کربلایی محمدعلی: بقالی
 ۱ باب. حریت سرباز: بقالی ۱ باب.

ح م و مساجد

۶۵ باب:

اما مزاده یحیی ۱ باب. اما مزاده اسماعیل ۱ باب.

مساجد ۲۵ باب:

قبله ۱ باب. مسجد حاجی ملاجعفر ۱ باب. مسجد پانتختا
 ۱ باب. مسجد سید میر محمدعلی ۱ باب. مسجد ملا باقر
 بیست‌ماز ۱ باب. مسجد درب حمام خانم ۱ باب. مسجد
 آخوند اصفهانی ۱ باب. مسجد درب تکیه زرگرها ۱ باب.
 مسجد خرقانییا ۱ باب. مسجد اما مزاده یحیی ۱ باب.
 مسجد درب حمام نواب ۱ باب. مسجد حاجی میرزا

علیرضا خواجه ۱ باب. مسجد آخوند ملا محمد ۱ باب.
 مسجد سینه‌چال ۱ باب. مسجد درب خانه الله‌باشی ۱ باب.
 مسجد شیخ عیسی ۱ باب. مسجد امامزاده اسماعیل
 ۱ باب. مسجد تکیه درویشها ۱ باب. ایضاً مسجد پانتختا
 ۱ باب. مسجد میدان کاه فروشها ۱ باب.

حمام ۱۶ باب:

→ حمام
 حاجی حسن عرب دو باب. مردانه ۱ باب زنانه ۱ باب.
 حمام دروازه ازمال حاجی آقا محمد دو باب. مردانه
 ۱ باب. زنانه ۱ باب. حمام مرحوم میرزا صالح تهرانی
 دو باب. مردانه ۱ باب. زنانه ۱ باب. حمام حاجی علی‌اکبر
 دو باب. مردانه ۱ باب. زنانه ۱ باب. حمام آقا علی
 مشهور به گلشن ۱ باب. حمام آقا مهدی نواب ۱ باب.
 حمام حاجی آقا جان ۱ باب. حمام قرقانیها ۱ باب.
 حمام میرزا علی‌اکبر ۱ باب. حمام قنبر ۱ باب. حمام
 حاجی محمد مجید ۱ باب. حمام قبله از مال حاجی
 رمضان ۱ باب.

تکایا ۱۵ باب:

تکیه ابوالقاسم شیرازی
 ۱ باب. تکیه زرگرها ۱ باب. تکیه لوطی علی‌خان ۱ باب.
 تکیه کدخدای شریف ۱ باب. تکیه قفقازها ۱ باب. تکیه
 سربولک ۱ باب. تکیه سینه‌چال ۱ باب. تکیه عباسعلی
 ۱ باب. تکیه عربها ۱ باب. تکیه امامزاده ۱ باب.

طویله های خارج از خانهها ۱۲ باب:

طویله میرزا فتحعلی‌خان
 ۱ باب. طویله یحیی خان ۱ باب. طویله ابراهیم‌خان
 ناظر ۱ باب. طویله امیرخان شاهسون ۱ باب. طویله
 صفر علی‌خان سرتیب ۱ باب. طویله حسین خان یوزباشی
 ۱ باب. طویله کدخدای شریف ۱ باب. طویله میرزا قهرمان
 ۱ باب. طویله عباسعلی‌خان لاریجانی سرتیب ۱ باب.
 طویله حاجی تقی ۱ باب. طویله آقا محمد علی ۱ باب.
 طویله حاجی آقا عطار ۱ باب.

بازار

ازار
از بابت دكاكين و كاروانسرا و تيمچه و غيرها كه در راسته بازارها واقع است
باب: ۱۲۸۸

۵۲ باب:

كاروانسرا ۱۷ باب، تيمچه ۳ باب، مسجد بزرگ و
كوجك ۵ باب، حمام ۷ باب، سقاخانه ۴ باب، جبه خانه
دو باب، چهلتن امازاده ۱ باب، ضرابخانه ۱ باب،
مدرسه ۱ باب، قيصريه ۱ باب.

دكاكين ۱۲۳۶ باب:

قصايي ۱۶ باب، پاره دوزي ۱۳ باب، سبزي فروشي ۴ باب،
نجاري ۱۶ باب، عطاري ۴۵ باب، سمساري ۴۸ باب،
تنباكو فروشي ۳۴ باب، علاقه بندي مخصوص ۱۳ باب،
علاقه بندي و صرافي و غيره ۴۵ باب، كفش دوزي ۳۵
باب، كينه فروشي ۵ باب، خريزه فروشي ۱۵ باب،
بقالي ۲۴ باب، دلاكي ۱۱ باب، خراطي ۸ باب،
خرده فروشي ۲۲ باب، توتون فروشي
۳ باب، نخود بريزي ۱۸ باب، ديزي بزي ۸ باب، اروسي
دوزي ۳۹ باب، طباحي ۱۶ باب، نعل بندي ۵ باب، رزازي
۱۱ باب، خياطي ۲۱ باب، مسگري ۱۲ باب، علافي ۲۵
باب، باور فروشي ۲۳ باب، كلاهدوزي ۵۱ باب، خبازي
۲۴ باب، جوراب و عرقچين فروشي ۳۵ باب، قنادي
۱۲ باب، مجري سازي دو باب، چادر دوزي دو باب،
كله بزي ۷ باب، قلمدان فروشي ۳ باب، لحاف دوزي ۸ باب،
حلاجي ۴ باب، كوزه فروشي ۳ باب، چلنگري ۱۶ باب،

صباغی ۱۷ باب. شمشیر سازی ۴ باب. زرگری و دکه
 ۱۵ باب. غلافگری ۳ باب. ترکش دوزی ۱۹ باب. بخندان
 سازی ۴ باب. گیوه فروشی ۱۶ باب. کلیجه دوزی ۸ باب.
 صرافی ۱۱ باب. لندره دوزی ۱۹ باب. شمعی و صابونی
 ۱۶ باب. ماهوت فروشی ۸ باب. میوه فروشی ۱۳ باب.
 نعلچگری ۴ باب. خزدوزی ۶ باب. خاتم سازی دو باب.
 خرازی ۷ باب. کفن نویسی دو باب. سقط فروشی ۸ باب.
 دواتگری ۴ باب. حکاک ۴ باب. بزازی ۵۸ باب. بزازی
 و غیره ۳۲ باب. لوافی ۲۸ باب. حدادی ۱۷ باب.
 پالاندوزی ۱۸ باب. دلو دوزی دو باب. قالب سازی ۱ باب.
 تریاک فروشی ۱ باب. شانه سازی دو باب. روی سازی
 دو باب. لجنین دوزی ۳ باب. جراحی دو باب. بسته ۵۱
 باب. مخروطه ۴۶ باب. آئینه سازی ۵ باب. اطو کشی دو
 باب. فرش فروشی ۶ باب. ریختگری ۳ باب. صحافی
 ۸ باب. الیجه فروشی ۱ باب. لنگ فروشی ۱ باب.
 کرباس فروشی ۳ باب. یراق فروشی ۱ باب. جیت سازی
 دو باب. کلاه نمد فروشی دو باب. بندداری ۵ باب.
 فرنیزی ۱ باب. عصارى ۴ باب. سراجی ۸ باب. تکنودوزی
 ۵ باب. قالببافی ۱ باب. آجیل فروشی ۱ باب. زین سازی
 دو باب. فلاندوزی ۱ باب. کینه دوزی دو باب. جیت پرو-
 جردی فروشی ۴ باب. حلوائی ۴ باب. دوخته فروشی
 ۱ باب. زنجیر سازی ۳ باب. شیردیزی ۱ باب. ماست بندی
 ۱ باب. موج باف ۱ باب. عطر فروشی ۱ باب. شیشه فروشی
 دو باب. مرغ فروشی ۳ باب. ناتمام ۴۲ باب:

بازارچه ظل السلطانی ۴۱ باب:

خبازی ۱ باب. پاره دوزی ۱ باب. قصابی ۱ باب. صرافى
 ۱ باب. سبزی فروشی ۱ باب. چلینگری ۱ باب. کهنه
 فروشى ۱ باب.
 علافی ۱ باب. نخود بریزی ۱ باب. مسگری ۱ باب.
 تجاری ۵ باب. کوزه فروشی ۱ باب. صباغی ۱ باب.
 نعلبندی ۱ باب. سمساری ۱ باب. عطاری ۱ باب. خربوزه
 فروشی ۱ باب. مجری سازی ۱ باب. علاقه بند و صراف
 ۱ باب. ایضاً قصابی ۱ باب. خراطی ۱ باب. کلاه دوز و

چادر دوز ۱ باب. پاره دوز و خرده فروش ۱ باب.
 کفش دوزی ۱ باب. کلاه دوزی ۱ باب. چادر دوز ۱ باب.
 ایضاً پاره دوزی ۱ باب. کلاه دوز و خیاط ۱ باب.
 کلاه دوز و کفش دوز ۱ باب. دلاکی و صابونی ۱ باب.
 حلاجی ۱ باب. کفش دوزی ۱ باب. طبخی ۱ باب. علاقه بند
 و خیاطی ۱ باب. ایضاً خبازی ۱ باب. از علی مشهور به
 بیگ غازی: کفش دوزی وقف فی ۱ باب. سقاخانه ۱ باب.

دکاکین وقف مسجد شاه که در دست امام جمعه می باشد ۴۲ باب:

خریوزه فروشى ۱ باب. عطاری و پاره
 دوزی ۱ باب. رزازی ۱ باب. خیاطی ۱ باب. ایضاً خربوزه
 فروشی ۱ باب. خرده فروشی ۱ باب. کهنه فروشی ۱ باب.
 خراطی ۱ باب. عطاری ۱ باب. سبزی فروشی ۱ باب.
 خبازی ۱ باب. شمعی و پاره دوزی ۱ باب. کله پزی
 ۱ باب. قصابی ۱ باب. تنباکو فروشی ۱ باب. خربوزه
 فروشی ۱ باب. پاره دوزی ۱ باب. بقالی ۱ باب. قنادی
 ۱ باب. کفش دوزی و پاره دوزی ۱ باب. علافی ۱ باب.
 دلاکی و سمساری ۱ باب. خبازی ۱ باب. لحاف دوزی
 ۱ باب. طبخی ۱ باب. صحافی و علاقه بندی ۱ باب. ایضاً
 عطاری ۱ باب. ایضاً بقالی ۱ باب. خرده فروشی و تنباکو
 فروشی ۱ باب. حکاک و صرافى ۱ باب. قلمدان فروشی
 ۱ باب. خبازی ۱ باب. ایضاً بقالی ۱ باب. ایضاً عطاری
 ۱ باب. بلور فروشی ۱ باب. صحاف و علاقه بندی ۱ باب.
 خرده فروشی ۱ باب. زرگری و کلاه دوزی ۱ باب.
 کفش دوزی و اروسی دوزی ۱ باب. کفش دوز و نعلچگر
 ۱ باب. دکه مسجد: قلمدان فروشی و عرقچین فروشی
 ۱ باب. حمام شیخ ۱ باب. مسجد کوچک جلو بازار آقا
 مهدی نواب ۱ باب.

دکاکین واقعه در میدان تخته پل ۱۵۲ باب:

● دکاکین که در لب خنـدق واقع ۲۲ باب:
 میوه فروشی ۱ باب. علافی ۳ باب.
 کبوتر فروشى ۱ باب. صرافى ۱ باب. بقالی ۱ باب.
 تنباکو فروشی ۱ باب. پاره دوزی ۱ باب. حصیر بافی
 ۱ باب. آهنگری ۱ باب. خشکبار فروشی ۱ باب. خرده

فروشی ۱ باب. انبار ۱ باب. نجاری ۱ باب. کله‌پزی ۱ باب. مرغ فروشی ۱ باب. ایضاً خشکبار فروشی ۱ باب. شیشه فروشی ۱ باب. سقظ فروشی ۱ باب. شیلانگری ۱ باب. دلاکی ۱ باب. علافی ۱ باب.

● دکانهایی که متصل به قورخانه مبارکه است ۲۵ باب: نعلبندی ۱ باب. سمساری ۱ باب. خرده فروشی ۱ باب. ایضاً خرده فروشی ۱ باب. نجاری ۱ باب. آهنگری ۱ باب. ایضاً خرده فروشی ۱ باب. شیشه فروشی ۱ باب. ایضاً نجاری ۱ باب. حدادی ۱ باب. بقالی ۱ باب. علافی ۱ باب. ایضاً حدادی ۱ باب. شیلانگری ۱ باب. کیوتر فروشی ۱ باب. ایضاً علافی ۱ باب. میوه فروشی ۱ باب. خشکبار فروشی ۱ باب. پاره دوزی ۱ باب. شمعی ۱ باب. خرد فروشی ۱ باب. ایضاً شمعی ۱ باب. دلاکی ۱ باب. ایضاً شیلانگری ۱ باب. خیازی ۱ باب.

● از بابت دکانهای تازه ساز ۴۲ باب. دو طاق: دکان ناتمام ۶ باب. راهرو قورخانه مبارکه ۱ باب. فخری ۳ باب. دکان ساخته شده که هـ نوز دایر نشده ۶ باب. ایضاً راهرو قورخانه ۱ باب. ایضاً فخری ۳ باب. ایضاً دکان تمام شده که دایر نشده ۶ باب. سر در نیم تمام ۱ طاق. ایضاً دکان نیم تمام ۶ باب. ایضاً فخری ۶ باب. ایضاً سر در نیم تمام ۱ طاق. ایضاً فخری ۴ باب.

● از بابت دکانهای متصرفی بیگاریگی ۱۴ باب: پاره دوزی ۱ باب. تنباکو فروشی ۱ باب. خرده فروشی ۱ باب. ایضاً تنباکو فروشی ۱ باب. تریاک فروشی ۱ باب. ایضاً تنباکو فروشی ۳ باب. مرغ فروشی ۱ باب. میوه فروشی ۱ باب. لجنین دوزی دو باب. مخروبه دو باب.

۲۱ باب:

از مال حاجی میرزا فضل‌الله ساوجی و غیره ۹ باب: خرده فروشی ۱ باب. تنباکو فروشی ۱ باب. حلیم پزی ۱ باب. دلاکی ۱ باب. از مال میرزا شفیع صاحب‌دیوان و حاجی عبدالعظیم ۱۲ باب: بقالی ۱ باب.

میوه فروشی ۱ باب. تنباکو فروشی ۱ باب. توتون فروشی ۱ باب. صرافی ۱ باب. طبخی ۱ باب. خراطی و کوزه فروشی ۱ باب. نخود بریزی دو باب. صرافی و عطاری ۱ باب. خربوزه فروشی ۱ باب. توتون فروشی ۱ باب. کریم‌خان فراشباشی و بیگلربیگی ۴ باب. دیزی پزی ۱ باب. اروسی دوزی ۱ باب. توتون فروشی ۱ باب. طبخی ۱ باب.

بازار زرگرها که زمین آن وقف مدرسه مادر شاه است. غیر از حمام ندرخان و اعیانی. سه دانگ میرزا شفیع صاحب‌دیوان و یکدانگ و نیم آقا محمد کریم تاجر تهرانی و یکدانگ و نیم مال همشیره باشا[خان] پیشخدمت زن قاسم ۳۲ باب:

صرافی دو دکه. اروسی دوزی ۱ باب. شمشیر سازی دو باب. طبخی ۱ باب. زرگری ۶ باب. ایضاً شمشیر سازی ۱ باب. کاردهگری و زرگری ۱ باب. دهنه جیدخانه ۱ باب. زرگری ۱ باب. ایضاً زرگری ۱ باب. غلافگری ۱ باب. ایضاً زرگری ۱ باب. حکاکی ۱ باب. دلو دوزی ۱ باب. خراطی و اروسی دوزی ۱ باب. صرافی و زرگری ۱ باب. ایضاً زرگری ۱ باب. ایضاً غلافگری دو باب. زرگری و غلافگری ۱ باب. زرگری و دواتگری ۱ باب. ایضاً دلو دوزی ۱ باب. ایضاً صرافی ۱ باب. دواتگری ۱ باب. حمام ندرخان ۱ باب. صرافی درب حمام ۱ دکه. آئینه ساز ۱ باب.

بازار آقا مهدی نواب غیر از هفت طاق که زمین وقف مدرسه مادر شاه است و اعیانی، مال آقا مهدی نواب ۱۵ باب:

زرگر ————— ری ۱ دکه. نعلچیگری ۱ دکه. اروسی دوزی ۳ باب. ایضاً اروسی دوزی ۳ باب. ایضاً اروسی دوزی ۱ باب. ترکش دوزی ۳ باب. ایضاً ترکش دوزی ۳ باب. یخدان سازی ۱ باب.

ایضاً بازار آقا مهدی نواب که اعیانی و زمین از مال خودش می‌باشد ۲۲ باب:

ترک ————— ش دوزی ۴ باب. سمساری و ترکش دوزی ۱ باب. سمساری و ساغری دوزی ۱ باب. یخدان سازی ۱ باب. سمسار و ترکش دوزی

۱ باب، اروسی دوز ۳ باب، ترکش دوزی ۱ باب، ایضاً
یخندان سازی دو باب، قالب اروسی سازی ۱ باب، اروسی
دوزی ۱ باب، چبه دوزی ۱ دکه، خالی ۱ دکه، سمساری
۱ باب، کلاهدوزی ۱ باب، خز دوزی ۱ باب، سمساری و
اروسی دوز ۱ باب، علاقه‌بندی ۱ دکه، سمساری ۱ باب.

۶ باب:

از مال قاسم خان صاحب بجمع ۳ باب: دلاکی
۱ باب، صحافی و خز دوزی ۱ باب، تنباکو فروشی ۱ باب،
از مال حاجی میرزا کاظم تهرانی ۳ باب: عطاری
۱ باب، صرافی ۱ باب، شانه سازی ۱ باب:

از مال میرزا عبدالله متولی و پسر حاجی رمضان علاقه‌بند و حاجی قاضی و حاجی
عبدالکریم واعظ و حاجی سید مهدی و حاجی سید نصرالله عطار ۸ باب:

خزدوزی ۱ باب
خرازی و کلاهدوزی ۱ باب، اروسی دوزی ۱ باب،
ایضاً اروسی دوزی ۱ باب، سقط فروشی ۱ باب، گیوه
فروشی ۱ باب، تیمچه ۱ باب، ایضاً سقط فروشی ۱ باب.

موقوفات مدارس ۱۵ باب:

وقف مدرسه
۶ باب: خرده فروشی ۱ باب، کلاهدوزی ۱ باب، اروسی
دوزی ۱ باب، بلور فروشی ۱ باب، کلیجه دوزی ۱ باب،
عرقچین فروشی و شانه سازی در مدرسه ۱ باب، وقف
مدرسه خان مروی ۹ باب: تنباکو فروشی ۱ باب،
اروسی دوزی ۱ باب
۱ باب، ایضاً تنباکو فروشی ۱ باب، قطعه فروشی ۱ باب،
چینی فروشی ۱ باب، زرگر و کفشدوز ۱ باب، زرگر و
خیاط ۱ باب، گیوه فروشی ۱ باب.

۱۲ باب:

مال حاجی محمد رضا ۸ باب: خراطی ۱ باب، صباغی
۱ باب، کلاهدوزی ۱ باب، طباشی ۱ باب، کفشدوزی

۱ باب، اروسی دوزی ۱ باب، ایضاً کلاهدوزی ۱ باب،
جلو صباغی دو دکه، از مال حاجی معصوم تاجر و غیره
۴ باب: کفشدوزی ۱ باب، سقط فروشی ۱ باب، کلاهدوزی
۱ باب، عطاری ۱ باب.

کاروانسرای زرگر ها ۱ باب فی ۱۷ حجره و ده دکه:

میان دالان چهار حجره، صحن ۱۵ حجره، دکه ۸ دکه،
دکه درب کاروانسرا دو دکه .

از مال حاجی محمد باقر تاجر تهرانی ۱۲ باب:

قنادی ۱ باب، تنباکو فروشی ۱ باب، سقط فروشی ۱ باب،
سقاخانه ۱ باب، ایضاً قنادی ۱ باب، صرافی و کلیجه دوزی
۱ باب، خرده فروشی ۱ باب، بلور فروشی ۱ باب، خز
دوزی ۱ باب، کفشدوزی ۱ باب، علاقه‌بندی ۱ باب،
سمساری ۱ باب.

چبه خانه مبارکه ۱ باب فی ۴۳ دستگاه، در بیست و دو حجره و چهار دکه:

قنداق
سازی ۱۱ دستگاه، چخماق سازی ۸ دستگاه، پرداختگری
دو دستگاه، ساعت سازی ۳ دستگاه، یراق سازی دو دستگاه،
شمسه ساز دو دستگاه، گل ساز ۱ دستگاه، دواتگری ۱ دستگاه،
چاقو ساز ۱ دستگاه، آهنگر ۱ دستگاه، تفنگ ساز ۸
دستگاه.

۶ باب:

وقف جناب سی
که در دست شیخ باقر پیشنماز است دو باب: علاقه‌بندی
۱ باب، کلاهدوزی ۱ باب، وقف مسجد جمعه در دست
میرزا ابوالحسن پسر مرحوم حاجی میرزا مسیح دو
باب: خراطی ۱ باب، سقط فروشی ۱ باب، وقف مسجد شاه
دو باب: سمساری ۱ باب، کلاهدوزی ۱ باب، صرافی
۱ دکه.

از مال عباسقلی خان کرد و غیره ۳ باب:

از مال عباسقلی خان دو باب: قلمدان فروشی ۱ باب، خرد دوزی ۱ باب، از مال شاهزاده متعلقه به حاجی سید علی مرحوم متولی امامزاده زید، دکان سقط فروشی ۱ باب.

۱۶ باب:

از مال حاجی محمد علی شاهزاده عبدالعظیمی ۶ باب: کلاه دوزی دو باب، اروسی دوزی ۱ باب، تنباکو فروشی ۱ باب، سمساری ۱ باب، درب کاروانسرای حاجی سید محسن ۱ باب، چهارسوق کوچک دو باب، از حاجی عبدالوهاب، خربوزه فروشی ۱ باب، از ابوطالب صراف: صراف ۱ باب، از میرزا آقاسی: صراف ۱ دکه، از مال حاجی محمد باقر ۴ باب: دیزی پزی ۱ باب، صباغی دو باب، علافی ۱ باب، از مال حاجی معصوم و سید ابراهیم درکه‌ای و ورثه حاجی بابا گندخدا ۴ باب: بقالی ۱ باب، نخود بریزی ۱ باب، شماعی ۱ باب، پاره دوزی ۱ باب.

کاروانسرای آقا احمد که حال در دست جناب شیخ عبدالحسین است ۱ باب فی ۷۷ باب:

● دالان ۲۱ باب: دالان بالا ۹ باب: بزازی ۸ باب، کلاه دوزی ۱ باب، دالان دوم ۱۲ باب: تحسانی تاجر نشین ۸ باب، فوقانی ۴ باب، منزل محمدخان شیرازی ۱ باب، تاجر نشین ۳ باب.

● صحن ۵۶ باب: فوقانی ۲۵ باب: لندره دوزی ۴ باب، کلاه دوزی ۳ باب، خرازی ۱ باب، خاتم سازی دو باب، نقاشی ۱ باب، آشپزخانه ۱ باب، دستفروش ۱ باب، منزل تجار ۱ باب، منزل لطفعلی بیگک آدم آجودانباشی ۱ باب، خیاطی ۱ باب، دلاکی ۱ باب، خالی ۱ باب، منزل میرزا علی منشی دیوانخانه تبریز ۱ باب، خرد دوزی ۱ باب، تحسانی ۳۶ باب:

منزل متفرقه ۱۲ باب، خرازی فروش ۳ باب، بزازی ۳ باب، راهرو ۴ دکه، طویله زیر ۱۸ باب.

● دکه
که مال کاروانسرا می باشد در میان دو در خربوزه فروشی فی دو باب.

۵ باب:

از مال خواهی میرزا آقاسی دو باب: عطاری ۱ باب، چادر دوزی ۱ باب، از مال قاسم خان صاحب جمع ۳ باب: گیوه فروشی ۱ باب، خبازی ۱ باب، کلاه دوزی ۱ باب.

وقف جناب سیدالشهدا علیه آلاف التحية والثناء که در دست میرزا آقاسی می باشد ۱۴ باب:

دیزی پزی ۱ باب، جوراب فروشی ۱ باب، بقالی ۱ باب، علاقه بندی ۱ باب، کفن نویسی ۱ باب، خربوزه فروشی ۱ باب، سبزی فروشی ۱ باب، تنباکو فروشی ۱ باب، لحاف دوزی ۱ باب، قصابی درب امامزاده زید ۱ باب، میوه فروشی ۱ باب، ایضاً قصابی ۱ باب، راهرو امامزاده زید ۱ باب، راهرو کاروانسرای حاجی ملاعلی ۱ باب.

جنب کاروانسرای حاجی ملاعلی و غیره ۱۵ باب:

جنب کاروانسرای حاجی ملاعلی که در دست میرزا گرگین خان است دو باب: صابونی ۱ باب، ماهوت فروشی ۱ باب، روبروی درب امامزاده زید از مال محمد کاظم عطار و غیره دو باب: عطاری ۱ باب، سمساری ۱ باب، از مال حاجی عبدالعظیم هراتی ۳ باب: بزازی دو باب، عطاری ۱ باب، وقت امامزاده زید ۸ باب: جراحی ۱ باب، میوه فروشی ۱ باب، ماهوت فروشی ۱ باب، لحاف دوزی ۱ باب، جوراب فروشی ۱ باب، تنباکو فروشی ۱ باب، علاقه بند ۱ باب، بزازی ۱ باب.

بازار دولت ۱۵۷ باب:

تا درب خانه میرزا رضای

کدخدای ۴۵ باب: بزازی ۳ باب: بزازی و علاقهبند ۱ باب، بزازی و غیره دو باب: خبازی سرچارسوق ۱ باب، بزازی و خیاطی ۱ باب: ایضاً بزازی ۵ باب: درب کاروانسرا ۱ باب: ایضاً بزازی دو باب: بزازی و غیره دو باب: راه کوچه نصیرالملاک ۱ باب: ایضاً بزازی ۳ باب: بزازی و غیره ۳ باب: ایضاً بزازی ۳ باب: بزازی و غیره دو باب: درب دویم کاروانسرا ۱ باب: بزازی و علاقهبند ۱ باب: بزازی ۱ باب: قنادی ۱ باب: عطاری ۱ باب: تنباکو فروشی ۱ باب: درب سیم کاروانسرا ۱ باب: عطاری ۱ باب: بزازی ۱ باب: ایضاً بزازی دو باب: ایضاً بزازی ۱ باب: ایضاً بزازی ۱ باب: ماهوت فروشی ۱ باب: بزازی پائین خانه میرزا رضا ۱ باب: طسرف خانه شاهزاده علیقلی میرزا ۶۲ باب: بزازی ۱۲ باب: بزازی و خیاطی ۱ باب: بزازی و علاقهبند ۱ باب: بزازی و ماهوت فروشی ۱ باب: بزازی و خیاطی ۱ باب، بزازی و علاقهبند ۱ باب: ایضاً بزازی ۱ باب: بزازی و ماهوت فروش ۱ باب: راهرو امامزاده زید ۱ باب: بزازی و خیاطی ۱ باب: ایضاً بزازی ۱ باب: بزازی و خیاطی ۱ باب: بزازی ۱ باب: ایضاً بزازی و خیاطی ۱ باب: ایضاً بزازی ۱ باب: ایضاً بزازی و علاقهبند ۱ باب، ایضاً بزازی ۱ باب: بزازی و سمساری ۱ باب: ایضاً بزازی دو باب: ماهوت فروشی ۱ باب: بزازی و غیره دو باب: بزازی ۱ باب: خیاطی ۱ باب: ایضاً بزازی ۱ باب: درب کاروانسرای دولت ۱ باب: عطاری ۱ باب: بزازی و علاقهبند ۱ باب: ایضاً بزازی ۳ باب: خیاطی دو باب: بزازی و خیاطی ۱ باب: سمساری ۱ باب: بزازی و خیاطی ۱ باب: ایضاً بزازی دو باب: علاقهبند و خیاطی ۱ باب: ماهوت فروشی ۱ باب: بزازی دو باب: بزازی و علاقهبند ۱ باب: ایضاً بزازی ۱ باب: بزازی دو باب: بلور فروشی سرچارسوق ۱ باب: صرافی ۱ دکه: خیاطی — ۱ دکه. طرف پائین خانه شاهزاده علیقلی میرزا که هنوز ناتمام است و کسی ننشسته ۱۳ طاق فی ۲۶ باب: از میدان تخته پهل الی چهار سوق درب خانه شاهزاده علیقلی میرزا ۱۳۵ باب: چهار دکه: سمساری ۳۵ باب، بلور فروشی ۱۷ باب: خیاطی و لندره دوزی ۱۵ باب، تنباکو فروشی ۳ باب: راهرو ۴ باب: خرده فروشی

۶ باب: عطاری ۴ باب: بزازی کم ماه ۴ باب: انبار عطاری دو باب: دیزی پزی ۱ باب: قصابی ۱ باب: بقالی ۱ باب. خراطی ۱ باب: مجری سازی ۱ باب: جبه دوز ۱ باب: روی سازی دو باب: خبازی دو باب: نجین دوزی ۱ باب: خزندوزی ۱ باب: اروسی دوزی ۱ باب: صرافی و علاقهبندی ۱ باب: زرگری ۱ دکه: حکاکلی سر در بازار ۳ دکه: بسته ۲۶ باب.

کاروانسرای دولت ۵ باب فی ۳۶۷ باب:

از بابت دالانها ۱۲۸ باب: دالان اول ۴۶ باب: تحتانی دو رو ۲۳ باب: فوقانی دو رو ۳ باب: دالان دویم ۲۴ باب: تحتانی دو رو ۸ باب: فوقانی دورو ۸ باب، راهرو ۴ باب: فخری روی راهرو ۴ باب: دالان سیم ۴۲ باب: تحتانی دورو ۲۱ باب، فوقانی دورو ۲۱ باب: دالانی که سمت بازار ناتمام است ۱۶ باب: تحتانی ۴ باب: فوقانی ۴ باب: فخری دورو تحتانی ۴ باب: فخری فوقانی ۴ باب: از بابت تیمچه هایی که در کاروانسرا واقع است ۴ محوطه مقرر ۱۱۹ باب: تیمچه اول تاجر نشین ۲۶ باب: تحتانی دورو ۸ باب، فوقانی با سر در ۱۵ باب، میان دالان تیمچه ۴ باب، راهرو ۴ باب: تیمچه دویم ۲۱ باب: تحتانی ۱۵ باب، فوقانی ۱۵ باب: طویله ۱ باب: تیمچه سیم ۳۵ باب: تحتانی دورو ۸ باب: فوقانی با سر در ۱۵ باب، راهرو ۴ باب، فخری روی راهرو ۴ باب: میان دالان ۴ باب: تیمچه چهارم ۴۲ باب: تحتانی دورو ۱۱ باب: فوقانی دورو ۱۱ باب: میان دالان طرف کاروانسرا دار ۴ باب: (تحتانی دو باب: فوقانی دو باب)، راهرو ۸ باب: فخری فوقانی ۸ باب: از بابت صحن کاروانسرا ۱۲۵ باب: تحتانی دورو ۳۶ باب: فوقانی دورو ۳۶ باب: راهرو ۲۵ باب: فخری جلو ۸ باب.

از سرچارسوق کوچک الی چهارسوق بزرگ:

از حاجی محمد رضا و غیره: کبابی فی ۱ باب: از مال حاجی معصوم: علاقهبند و صرافی فی ۱ باب: از مال

میرزا آقاسی و حاجی محمد باقر: طباحی فی ۱ باب.
 از مال قاسم خان صاحبجمع: خبازی فی ۱ باب. از مال
 حاجی محمد علی شاهزاده عبدالعظیمی: لحافدوزی
 فی ۱ باب. از مال حاجی سید ابراهیم درکه‌ای و
 کربلایی آقا بابا: صباغی دو باب. جلو صباغی ۴ دکه،
 صرافی دو دکه، جوراب فروشی دو دکه. از مال حاجی
 محمد قاسم بیگ دو باب: بلور فروشی ۱ باب. صرافی و
 غیره ۱ باب. از مال حاجی سید احمد تهرانی: آئینه‌ساز
 و لندره دوز فی ۱ باب. از مال حاجی عبدالکریم
 شاهزاده عبدالعظیمی: علاقه‌بند و عطاری فی ۱ باب. از
 مال حاجی محمد و غیره: صرافی و کلاه‌دوز فی ۱ باب.
 از مال میرزا آقاسی و غیره: خرده فروشی فی ۱ باب.
 از مال حاجی محمد حسین تهرانی: بقالی روبروی
 کاروانسرای حاجی ملاعلی ۱ باب. صرافی دو دکه. از
 مال پسر حاجی سید حسن تهرانی: اطوکنشی فی ۱ باب.
 از مال حاجی میرزا محمد تهرانی: تنباکو فروشی فی
 ۱ باب. از مال حاجی معصوم و حاجی آقا کوچک: صباغی
 ۱ باب. دو دکه (کلاه‌دوزی ۱ دکه، قلمدان فروشی ۱ دکه).
 از مال حاجی شکرالله تاجر: علاقه‌بند و صرافی فی ۱ باب.
 از مال حاجی محمد حسین تهرانی: خیاطی و علاقه‌بند
 فی ۱ باب. از مال حاجی ملا محمد مازندرانی: اروس‌دوز
 فی ۱ باب. از مال حاجی کاظم قمی: آئینه‌ساز فی ۱ باب.
 حمام حاجی محسن وقف جناب سیدالشهدا که در دست
 میرزا ابوالحسن می‌باشد ۱ باب. دکه جلو حمام دو دکه:
 عرقچین فروشی ۱ دکه، خرده فروشی ۱ دکه. از مال
 حاجی حسن بلور فروش: اروس‌دوز فی ۱ باب. از
 مال آقا محمد تقی تاجر و ملاحسن دامغانی: کلاه‌دوزی
 ۱ باب. نعلچسبگر ۱ باب. از مال حاجی شیخ محمد مرحوم:
 صرافی و گیوه فروشی فی ۱ باب. از مال حاجی محمد
 اسداعیل تهرانی: اروس‌دوز فی ۱ باب.

کاروانسرای حاجی ملا علی مرحوم که حالا در دست میرزا گرگین‌خان است ۱ باب:

دالان تاجرنشین
 تختانی ۱۵ باب. فوقانی دالان منزل متفرقه ۸ باب.
 دالان سمت بازار دولت ۱۳ باب. تختانی ۸ باب. فوقانی
 ۵ باب. تختانی محسن تاجرنشین ۲۳ باب. فوقانی محسن

منزل متفرقه ۲۵ باب.

کاروانسرای حاجی سید محسن که دالان بزرگ او وقف جناب سیدالشهدا علیه‌السلام
 است و در دست آقا سید نصرالله پسر حاجی سید محسن می‌باشد ۱ باب:

دالان کوچک
 حاجی ملاعلی ۱۶ باب: تختانی تاجرنشین ۸ باب. فوقانی
 منزل متفرقه ۸ باب. دالان بزرگ که وقف است ۳۳
 باب: تختانی تاجرنشین ۱۶ باب. فوقانی ۱۷ باب. محسن
 کاروانسرا ۱۷ باب: تختانی ۱۳ باب. بالاخانه ۴ باب.
 زاویه و غیره ۷ باب: زاویه دو باب. طویله ۴ باب.
 انبار ۱ باب. سکوی درب کاروانسرا دو دکه: مسگری
 ۱ دکه. ترمه فروشی ۱ دکه.

متفرقه

وقف که
 میرزا ابوالحسن پیشماز است: فرش فروشی ۱ باب.
 از مال حاجی آقا جانی: دکان کلیجه دوزی و کلاه‌دوز
 فی ۱ باب. از مال ورثه حاجی احمد تهرانی: سبقت فروشی
 فی ۱ باب. وقف مسجد جامع در دست میرزا ابوالحسن:
 ماهیت فروشی فی ۱ باب. از مال پسر حاجی امین
 جراح: خراطی فی ۱ باب. از مال حاجی محمد حسین
 تهرانی دو باب: قنادی ۱ باب. کلاه‌دوزی ۱ باب. از
 مال حاجی حسن کلاه‌دوز وقف جناب سیدالشهدا
 علیه‌السلام: کلیجه‌دوزی ۱ باب. علاقه‌بند و غیره ۱
 باب. خرده فروشی ۱ باب. کلاه‌دوزی و صرافی ۳ دکه.
 ایضاً صرافی دو دکه. ملک پادشاهی که در دست حکیم
 الهی است: خیاطی ۱ باب. آئینه‌سازی ۱ باب. فرش
 فروشی ۱ باب. کلیجه‌دوزی ۱ باب. لوافی ۱ باب. قصابی
 ۱ باب. از مال آقا نصرالله تاجر: مسگری: گیوه
 فروشی و کلاه‌دوزی ۱ باب. نعلچسبگری ۱ دکه. مسجد
 سید عزیزالله ۱ باب. از مال ملا حسین پسر ملاعبدالله
 مدرس: کلاه‌دوزی فی ۱ باب. از مال حاجی حسن بزاز:
 کلاه‌دوزی فی ۱ باب. از مال حاجی سید علی عطار:
 کلاه‌دوزی فی ۱ باب. وقف تکیه زرگرها در دست
 کربلایی حسین زرگر دو باب: تنباکو فروشی ۱ باب.

کلاهدوزی ۱ باب.

کاروانسرای حاجی حسن کلاهدوز که وقف جناب سیدالشهدا علیه‌السلام و در دست ورثه است ۱ باب:

دالان اول سمت ح... امام حاجی محسن: تحتانی طرفین ۲۵ باب، فوقانی ۲۶ باب، راهرو ۱ باب، دالان دوم روبروی کاروانسرای ارامنه: تحتانی تاجر نشین ۲۵ باب، فوقانی ۱۵ باب، رفوگر ۱ دکه، خیاطی ۱ دکه، دالان تیمچه تاجر نشین: تحتانی ۲۸ باب، فوقانی ۲۸ باب، طویله ۱ باب، تیمچه: اطاق خالی فی ۱۶ باب. صحن: تحتانی ۳۵ باب، فوقانی ۴ باب، راهرو ۴ باب.

کاروانسرای ارامنه که از مال زن ظل‌السلطان است ۱ باب:

دالان اول: تحتانی ۸ باب، فوقانی ۸ باب، دکه ۴ دکه. دالان دوم: تحتانی ۱۵ باب، فوقانی ۱۵ باب، دکه ۳ دکه، طویله ۱ باب، آشپزخانه ۱ باب، انبار ۳ باب، صحن: تحتانی ۱۵ باب، بالاخانه ۳ باب.

: [...]

از مال حاجی آقا جانی دو باب: آئینه ساز و غیره ۲ باب، تنباکو فروشی ۱ باب. از مال حاجی ملا محمد پسر حاجی لطفعلی وقف سیدالشهدا ۳ باب: الیچه فروشی ۱ باب، کلاهدوزی ۱ باب، شماعی ۱ باب. از مال حاجی ح... سن ماهرو و غیره: فرش فروشی و غیره ۱ باب، از مال حاجی محمد باقر تهرانی: قنادی فی ۱ باب، از مال آقا محمد تقی تاجر تهرانی: کلاهدوزی ۱ باب، از مال آقا نصرالله تاجر تهرانی: ریختگری فی ۱ باب، از مال آقا سیدعلینقی بزاز و غیره: علاقه بندی و غیره فی ۱ باب، از مال حاجی محمد اسماعیل تهرانی: اروسی دوزی فی ۱ باب. از مال آقا محمد تقی تاجر تهرانی: اروسی دوزی فی ۱ باب، از مال مرحوم شیخ محمد: عطاری فی ۱ باب. از مال آقا محمد مهدی تاجر: اروسی دوزی فی ۱ باب. از مال جناب شیخ رضا و ملا محمد پسر ملا عبدالله

مدرس: صحافی ۱ باب، لنگ فروشی ۱ باب، فرش فروشی ۱ باب، شماعی و عطار ۱ باب، تنباکو فروشی ۱ باب، بقالی ۱ باب، از مال حاجی آقا جانی و غیره: کرباس فروشی فی ۱ باب، وقف جناب سیدالشهدا، متولی شیخ محمد: ریختگری فی ۱ باب، از مال حاجی حسن کلاهدوز که وقف جناب امام رضا علیه‌السلام نموده: میوه فروشی ۱ باب، از مال همشیره کلاتر ۱ باب.

کاروانسرای خدایی از مال حاجی آقا جانی و آقا سیداسدالله و غیره ۱ باب:

دالان اول ۱۲ باب: تحتانی ۶ باب، فوقانی ۶ باب. دالان دوم ۳۷ باب: تحتانی ۲۵ باب، فوقانی ۱۷ باب. ۷ باب: زاویه ۶ باب، طویله ۱ باب، سکوی درب کاروانسرا: صرافی فی دو دکه.

کاروانسرای حاجی زمان حاجی محمد قاسم و آقا سید عبدالله و غیره ۱ باب فی ۳۷ باب:

دالان ۶ باب، صحن ۱۸ باب، زاویه ۴ باب، بالاخانه ۸ باب، طویله ۱ باب.

: [...]

از مال حاجی ح... سی حسن عطار: خرده فروشی فی ۱ باب، از مال حاجی سید ابراهیم درکه و کربلایی آقا بابا: گیوه فروشی و غیره فی ۱ باب، از مال حاجی سید آقا و غیره: قنادی فی ۱ باب، از مال جناب شیخ رضا: عطاری فی ۱ باب، از مال حاجی محمد علی پسر حاجی رمضان: آئینه‌سازی فی ۱ باب.

از سر چهارسوق که به سمت مسجد جامع می‌روند:

از ح... ال ورثه حاجی سید حسن سر چهارسوق: صحافی فی ۱ باب. از مال ورثه حاجی حسنعلی سر چهارسوق: عطاری فی ۱ باب، از مال حاجی ملا محمد: جیت‌سازی فی ۱ باب. در دست عبدل چراغچی دو دکه: کلاهدوزی ۱ دکه.

انار فروشی ۱ دکه. سقاخانه ۱ باب. از مال آقا سید مهدی تهرانی: صباغی ۱ باب. کلاهدوزی جلو صباغی دو دکه. از مال جناب شیخ رضا ۱۵ باب: کلاهدوزی ۴ باب. حاجی ۱ باب. لحافدوزی ۱ باب. گیوه فروشی ۱ باب. علاقه‌بند و غیره ۱ باب. صرافی و غیره ۱ باب. تنباکو فروشی ۱ باب. از مال ورثه حاجی حسن کلاهدوز ۴ باب. عطاری ۱ باب. کرباس فروشی ۱ باب. صرافی و غیره ۱ باب. طبخاچی ۱ باب. از مال آقا محمد حسن تهرانی: ریختگری فی ۱ باب. از مال آقا سیداسدالله: رزازی فی ۱ باب. از مال آقا سید حسن شهریاری: کفشدوزی فی ۱ باب. از مال آقا محمد ورثه حاجی ابوطالب: اروسی دوزی فی ۱ باب. از مال حاجی امین جراح: صرافی و غیره فی ۱ باب. از مال حاجی میرزا محمد: خیازی فی ۱ باب.

کاروانسرای نقاره خانه که وقف مدرسه محمدیه است ۱ باب:

حجره رایت دالان ۹
باب. حجرات صحن ۲۷ باب. بالاخانه دو باب. زاویه دو باب. درب کاروانسرا دو دکه: شماعی ۱ دکه، صرافی ۱ دکه.

دالان ضرابخانه وقف مدرسه محمدیه ۱ باب:

حجره ۲۶ باب. جلو دالان دو دکه.

[...]:

از _____ مال جناب شیخ رضا و میرزا ابوالحسن وقف ۴ باب: علاقه‌بندی ۳ باب. بقالی ۱ باب. از مال منجم‌باشی: میوه فروشی فی ۱ باب. از مال حاجی عابد تهرانی: کفشدوزی فی ۱ باب. از مال کربلایی صادق تهرانی: صرافی و غیره فی ۱ باب. از مال کربلایی حاجی بابا کلاهدوز: لحافدوزی فی ۱ باب. از مال ورثه حاجی سید حسن و حاجی محمد جعفر: قصایب مقرر فی ۱ باب. از حاجی محمد جعفر تهرانی که وقف جناب سیدالشهدا علیه‌السلام است:

شماعی فی ۱ باب. از مال ورثه حاجی نوروز قاسمخانی دو باب: چیت بروجدی فروشی ۱ باب. اروسی دوزی ۱ باب. از مال مشهدی حسن تهرانی: لوافی ۱ باب. از مال ورثه حاجی محمد علی نخود بریز: نخود بریزی فی ۱ باب. از مال حاجی میرزا محمد: قنادی فی ۱ باب. از مال حاجی رمضان علاقه‌بند و غیره دو باب: فرش فروشی ۱ باب. کلاه‌نمد فروشی ۱ باب. از مال میرزا جواد تهرانی: لوافی فی ۱ باب. از مال حاجی عبدالوهاب فرنی‌پزی و فرنی‌پزی فی دو باب. از مال همشیره کلاتر: خربوزه فروشی فی ۱ باب. از مال میرزا ابوالحسن پیشنماز دو باب: عطاری ۱ باب. شماعی ۱ باب. از مال حاجی شیخ محمد مرحوم: اروسی دوزی فی ۱ باب. از مال ورثه حاجی امین تاجر دو باب: تنباکو فروشی ۱ باب. علاقه‌بندی صرافی ۱ باب. از مال مرحوم حاجی شیخ محمد: اروسی دوزی فی ۱ باب. حمام قیصریه با دو دکه صرافی ۱ باب.

۱۱ باب:

کلید _____
دوزی عباسقلی‌خان میرپنج و حاجی محمد اسماعیل ۱ باب. از مال حاجی علی عسگر: کفشدوزی ۱ باب. حاجی نوروزعلی: شیلانگری ۱ باب. حاجی محمد اسماعیل تهرانی: جوراب فروشی ۱ باب. حاجی سید محمد: حلیم‌پزی ۱ باب. حاجی محمد حسن: رزازی ۱ باب. کوچ محمد باقرخان قاجار: کلاهدوزی ۱ باب. ورثه میرزا نوروز: خیازی ۱ باب. ورثه حاجی لطفعلی: شیلانگری ۱ باب. ورثه حاجی حسن کلاهدوز: میوه فروشی ۱ باب. حمام شیخ محمد که در دست وارث است ۱ باب. دو باب فی ۵۶ حجره: قیصریه ۱ باب فی ۱۵ حجره: بنکداری ۵ باب. عطاری ۱ باب. علافی ۱ باب. بزازی ۱ باب. نخود بریزی ۱ باب. تنباکو فروشی ۱ باب. مخروبه ۵ باب. کاروانسرای شیخ جعفر که وقف مسجد جامع است و در دست میرابوطالب ۱ باب فی ۴۱ حجره: دالان ۱۵ حجره. صحن ۲۵ حجره. زاویه ۷ حجره. ایضاً دالان ۱۴ حجره.

سمت مسجد جامع که در دست جناب شیخ رضاست:

علافی ۱ باب. دیب. ————— زری پزی
۱ باب. نجاری ۱ باب. میوه فروشی ۱ باب. ایضاً علافی
با انبار دو باب. کوزه فروشی ۱ باب. دلاکی ۱ باب.
میوه فروشی ۱ باب. ایضاً دلاکی ۱ باب. نجاری ۱ باب.
قالیبافی ۱ باب. آجیل فروشی ۱ باب. خرده فروشی
۱ باب.

بازار صحافها:

شاهی در دست بیگلربیگی
قصایی فی ۱ باب. از مال امام جمعه و غیره: خبازی فی
۱ باب. از مال سید ابراهیم درکه و ملا آقا بابا بسته
فی ۱ باب. از مال ورثه حاجی سید حسن تهرانی: طباشی
فی ۱ باب. از مال آقا علیمحمد: صحافی ۱ باب. از مال
حاجی محمد حسین داماد شیخ که وقف است: علافی
فی ۱ باب. وقفی جناب شیخ: صحافی فی ۱ باب. از مال
شیخ الاسلام: صحافی فی ۱ باب. از مال حاجی سید
اسدالله عطار ۶ باب: صحافی ۳ باب. کله پزی ۱ باب. بقالی
۱ باب. عساری ۱ باب.

بازار کلاهدوزها و غیره ۶۱ باب ۳ دکه:

بازار کلاهدوزها ۳۵ باب ۳ دکه: وقف مسجد چهار
سوق در دست میرزا ابوالحسن: کلاهدوزی فی ۳ دکه.
ملك پادشاهی در دست جناب شیخ رضا: کلاهدوزی
فی ۱۵ باب: جناب شیخ رضا: مسگری فی ۳ باب،
محمد رضا بیگ: مسگری فی ۷ باب. ملك شاهی که
در دست بیگلربیگی است: قصایی و غیره فی ۱۵ باب.
بازار علاقه بندی قدیم ۳۱ باب. ملك شاهی است و
جناب شیخ رضا اجاره می گیرد: ۱۶ باب: علاقه بندی
دایر و متمکن ۶ باب، علاقه بندی بایر و مخروبه
۱۵ باب. ملك شاهی در دست شیخ رضا و غیره: ۱۵
باب. زویگوه بازار مزبور که علاقه بند نشسته ۱۵ باب:
ملك شاهی در دست آقا سید علینقی ۵ باب، رعیتی
۱۵ باب.

کاروانسرای حاجی ابوطالب که آقا زین العابدین مستاجر و صاحبان آن ازینقرار است:
المقرر صاحبان کاروانسرا: وقف در دست جناب شیخ رضا: دو دانگه، حاجی شاهزاده:
دو دانگه، حاجی نصرالله: یکدانگه، آقا باقر فراشباشی مهدیقلی میرزا: یکدانگه:
۱ باب فی حجرات:

دالان ۶ حجره. صحن ۳۲ حجره.

کاروانسرای شاه مباشر آقا سید علینقی ۱ باب:

دهنه کاروانسرا ————— را دو
باب. دالان حجره ۱۶ باب. دکه دو دکه. انبار ۴ باب.
حجرات صحن ۳۷ باب. دالان طرف بازار علاقه بندیها ۱۶
باب. بالاخانه ۱۸ باب. سمت بهار بند: علاقه فی ۱ باب

راسته بازار علاقه بندیها که حالا از اینقرار متمکن است:

ملك شاهی که در دست جناب شیخ رضا است: علاقه
بندی ۱۱ باب. رعیتی: علاقه بندی ۸ باب. اربابی: بزاز و غیره
۴ باب.

چهار بازار حسنعلی میرزایی:

گرچی دوزی ۱۶ باب. لوافی ۵ باب. سراجی ۷ باب. تکلت و دوزی
۵ باب. ترکش دوزی ۶ باب. زین ساز دو باب. نعلچگر
۱ باب. خالی ۱۶ باب. از ورثه حاجی نوروز مازندرانی:
لحاف دوزی ۱ باب.

کاروانسرای حاجی عبدالوهاب: مقرر: دست جناب شیخ رضا ۳ دانگه، آقا محمد مهدی
۱ دانگه و نیم، حاجی حسن ۱ دانگه و نیم: ۱ باب:

دالان ۸ باب. صحن ۲۴ باب. دالان سمت بهار بند
۵ باب. زاویه ۱۴ باب. طویله دو باب. دهنه کاروانسرا
دو دکه: بقالی ۱ دکه، صرافی ۱ دکه.

[:...]

وقف در دست ————— آقا

محمود: علاقه‌بندی فی ۱ باب. از مال حاجی رمضان علاقه‌بند: چلنگری فی ۱ باب. از مال حاجی شیخ محمد مرحوم: خربوزه فروشی فی ۱ باب. از مال حاجی لطفعلی مرحوم: خبازی فی ۱ باب. از مال ورثه حاجی ابوطالب و آقا محمد کاظم: طبایخی فی ۱ باب. وقف چهارده معصوم، متولی جناب شیخ، دو باب: حلاجی ۱ باب، گیوه فروشی ۱ باب. از مال آقا محمد حسین تاجر دو باب: قصابی ۱ باب، عطاری ۱ باب. از مال ورثه حاجی شهریاری: بقالی فی ۱ باب. از مال ورثه حاجی سید حسن تهرانی: نخود بریزی فی ۱ باب. از مال محمود خان کلاتر و حاجی آقا جانی و غیره: کله‌پزی فی ۱ باب. از مال آقا سید حسن تهرانی: نخود بریزی فی ۱ باب. از مال ورثه حاجی صادق: وقف است: خیاطی فی ۱ باب. از مال حاجی محمد امین: چیت‌سازی فی ۱ باب. از مال مهدی رضا تهرانی: عطاری فی ۱ باب. از مال کربلایی نصیر قزوینی: علافی فی ۱ باب. از مال مهدی محمد رضا تهرانی: تنباکو فروشی فی ۱ باب. ایضاً از مال ورثه حاجی سید حسن تهرانی: شماعی و غیره فی ۱ باب. از مال حاجی میر محمد علی: وقف: خرازی فی ۱ باب. از مال ورثه مرحوم حاجی میرزا مسیح: چلنگری فی ۱ باب. از مال ورثه حاجی مهدی حاجی لطفعلی: اروسی دوزی فی ۱ باب. از مال جناب شیخ رضا: خیاطی ۱ باب. از مال کربلایی محمد علی و ورثه حاجی عباسعلی: علاقه‌بندی و غیره فی ۱ باب.

کاروانسرای نو که صاحب آن از اینقرار است: از مال حاجی عبدالوهاب ۳ دانگ، از مال حاجی سید محمد و حاجی محمد علی ۳ دانگ: ۱ باب:

دهنه کـ کاروانسرا
دو دکه: صرافی ۱ دکه، دوخته فروشی ۱ دکه. دالان
۱۴ حجره. بالاخانه های دالان: رو به صحن ۳ حجره،
طرف دالان ۸ حجره. دکه دالان ۳ حجره. فوقانی دالان
۱۴ حجره. صحن ۱۲ حجره. دالان طرف جامع ۷ حجره.
زاویه ۱۴ حجره.

: [...]

از مال کوچ حاجی سید مهدی تهرانی:

عطاری فی ۱ باب. از مال ورثه مهدی حاجی بابا: اروسی دوزی فی ۱ باب. از مال ورثه استاد حاجی: اروسی دوزی فی ۱ باب. از مال آقا محمد حسن تهرانی: صرافی و غیره فی ۱ باب. از مال ورثه حاجی سید حسن: گیوه فروشی فی ۱ باب. از مال زین العابدین شاهزاده عبدالعظیمی: کلیجه دوزی فی ۱ باب. از مال ورثه حاجی سید محمد تهرانی: قنادی فی ۱ باب. از مال عبدالوهاب خباز و غیره: سساری فی ۱ باب.

کاروانسرای حاجی نادعلی، صاحبان آن از قرار تفصیل است: حاجی عبدالوهاب ۳ دانگ، حاجی علیرضا و ورثه حاجی نادعلی ۳ دانگ: ۱ باب:

دالان ۸ حجره. صحن ۱۹ حجره. زاویه ۱۲ حجره.
بهاربند و طویله ۱ باب.

: [...]

از مال آقا محمد حسین تهرانی: کلاهدوزی فی ۱ باب. از مال سید ابراهیم قزوینی: تنباکو فروشی فی ۱ باب. از مال حاجی علی اکبر و حاجی قاسم: صباغی با دو دکه جلو فی ۱ باب. از مال آقا سید اسدالله و غیره دو باب: کلاه‌نمد فروشی ۱ باب، چلنگری ۱ باب. از مال شیخ محمد و حاجی ملامحمد: لجه‌دوزی فی ۱ باب. از مال ورثه حاجی امین: شماعی و غیره فی ۱ باب. از مال حاجی عبدالکریم شاهزاده عبدالعظیمی: کهنه فروشی فی ۱ باب. از مال حاجی مهدی سیاه و غیره: قصابی فی ۱ باب. از مال حاجی عبدالوهاب و غیره: اروسی دوزی فی ۱ باب. از مال حاجی سید جعفر و غیره: بقالی فی ۱ باب. از مال آقا محمد حسین تاجر: عطاری فی ۱ باب. از مال حاجی رمضان علاقه‌بند: میوه فروشی فی ۱ باب. از مال جناب شیخ رضا: خبازی ۱ باب، صرافی دو دکه، چلنگری ۱ باب. از مال حاجی آقا دواتگر: خرده فروشی فی ۱ باب. از مال ورثه حاجی میرزا احمد حکیم: خراطی فی ۱ باب. از مال آقا سید احمد: حدادی فی ۱ باب. از مال پسر حاجی باقر تهرانی: نخود بریزی فی ۱ باب. وقف مدرسه پای‌منار دست میرزا بزرگ دو باب: خراطی ۱ باب، حدادی

راسته طرف عودلاجان

۱ باب. ایضاً از مال پسر حاجی باقر تهرانی: دیزی پزی فی ۱ باب. از مال حاجی محمد حسن تهرانی: نخود بریزی فی ۱ باب. از مال حاجی سید اسدالله تهرانی ۳ باب: کینه دوز ۱ باب. علاقی ۱ باب. صباغی ۱ باب. از مال حاجی محمد حسین و غیره: خیاطی ۱ باب. نخود بریزی ۱ باب. ۱۰ دکه. از مال حاجی ملاتقی دامغانی: صباغی ۱ باب. دو دکه. از مال حاجی ملا باقر و غیره: حدادی فی ۱ باب.

از مال حاجی ملا محمد جعفر تهرانی: حدادی فی دو باب. از مال حاجی ملاهادی: حدادی فی ۱ باب. از مال ورثه حاجی سید حسن: حدادی فی دو باب. ایضاً از مال حاجی ملا محمد جعفر: حدادی فی ۱ باب. از مال مشهدی عابد دو باب: بقالی ۱ باب. پاره دوزی ۱ باب. از مال جناب شیخ رضا: حدادی دو باب. دواتگری و غیره ۳ دکه.

: []

تیمچه از مال جناب شیخ رضا ۱ باب فی: دالان ۴ حجره؛ صحن ۹ حجره؛ دالان سمت کاروانسرا نو ۹ حجره. تیمچه سلیمان خان از مال ورثه حاجی سید آقا و آقا محمد حسین و غیره ۱ باب فی: دالان ۶ حجره؛ صحن ۱۶ حجره؛ دهنه کاروانسرا: میوه فروشی ۱ دکه؛ علاقه بند ۱ دکه؛ زاویه ۱۲ حجره؛ دالان روبرو با طویله و آب انبار ۵ باب.

کاروانسرای دوستعلی خان از مال حاجی محمد باقر تهرانی و ورثه حاجی ابوطالب تهرانی ۱ باب فی:

دالان ۱۲ حجره؛ صحن ۲۴ حجره؛ دالان دیگر ۴ حجره، زاویه ۱۲ حجره؛ صرافیه دهنه کاروانسرا ۱ دکه.

: []

آقا سید احمد و غیره: خبازی فی ۱ باب. از مال ورثه

حاجی امین: تنباکو فروشی فی ۱ باب. از مال جناب شیخ رضا: میوه فروشی فی ۱ باب. از مال حاجی عبدالله شاهزاده عبدالعظیمی: حلاجی فی ۱ باب. از مال حاجی عبدالکریم شاهزاده عبدالعظیمی: گیوه فروشی فی ۱ باب. از مال ورثه حاجی محمد جعفر و غیره: وقف دو باب: خرازی ۱ باب؛ اروسی دوزی ۱ باب. از مال ملا موسی تهرانی: طبخی فی ۱ باب. از مال حاجی عابد تهرانی: اروسی دوزی فی ۱ باب. از مال حاجی سید احمد: جیت فروشی فی ۱ باب. از مال حاجی سید جعفر و غیره: جیت فروشی فی ۱ باب. از مال حاجی محمد تهرانی: علاقه بندی و غیره فی ۱ باب. از مال جناب شیخ رضا: وقف: عطاری و غیره فی دو باب. از مال ورثه حاجی سید حسن و حاجی صادق: چلنگری فی ۱ باب. از مال آقا سید احمد: جیت فروشی فی ۱ باب.

کاروانسرای دالان دراز ۱ باب: مقرر آقا محمد حسین دو دانگ، آقا سید احمد دو دانگ، وقف جناب سیدالشهدا دو دانگ:

دالان بزرگ: تختانی ۲۸ باب، فوقانی ۲۲ باب. دالان سمت کوچه غریبان: تختانی دو باب، دو دکه، طویله ۱ باب، دهنه کاروانسرا: اروسی فی ۱ باب، صحن و زاویه: صحن ۲۴ باب، زاویه ۴ باب.

: []

از مال کدو: محمد صادق خان دنبلی: تنباکو فروشی فی ۱ باب. از مال حاجی حسن چینی فروش ۳ باب: فرش فروشی ۱ باب، کفش دوزی ۱ باب، لوازی ۱ باب. از مال آقا سید مهدی پسر حاجی سید حسن: اروسی دوزی فی ۱ باب. از مال حاجی محمد امین تهرانی: شماعی و صابونی فی ۱ باب.

کاروانسرای یزدیبا ۱ باب: آقا رضانعلی دو دانگ، وقف مدرسه حاجی محسن دو دانگ، وقف مسجد حکیم دو دانگ: ۲۶ باب فی حجرات:

دالان: ۶ باب، صحن: ۸ باب. دالان دیگر: ۸ باب، زاویه: ۴ باب.

[...]

کاروانسرای حاجی کمال کهنه ۱ باب: وقف دست شیخ عبدالحسین ۱ دانگ و نیم، حاجی حسن عطار ۱ دانگ و نیم، ورثه حاجی سید حسن تهرانی ۳ دانگ:

دالان: ۴ باب. صحن: ۱۶ باب. دالان دیگر که مخروبه است: ۷ باب. زاویه: ۴ باب.

از مال حاجی محمد مجید: قصابی فی ۱ باب. از مال ورثه حاجی حسن کلاهدوز دو باب: قنادی ۱ باب، لوفی ۱ باب. از مال حاجی سید احمد: کلاهدوزی فی ۱ باب. از مال جناب شیخ رضا: شانه سازی فی ۱ باب. از مال سادات اخوی: کهنه فروشی فی ۱ باب. از مال آقا قربانعلی عطار: میوه فروشی فی ۱ باب. از مال پسر های حاجی سید حسن تهرانی ۵ باب: شماعی ۱ باب، خبازی ۱ باب، دبیری پز ۱ باب، حلوانی ۱ باب، رزازی ۱ باب. از مال ورثه حاجی حسن کلاهدوز دو باب: بسته ۱ باب، بقالی ۱ باب. از مال حاجی رمضان علاقه بند: عطاری فی ۱ باب. از مال حاجی محمد رضا: تنباکو فروشی فی ۱ باب.

دالان مشهور به نواب و ضیاء السلطنه ۱ باب فی:

تختانی: ۳۵ باب. فوقانی: ۲۹ باب. دهنه دالان: ۱ باب. ۱۰ ده.

ایضاً کاروانسرای حاجی کمال ۱ باب: مقرر فی حجرات: وقف دست جناب شیخ عبدالحسین ۳ دانگ، از مال ورثه حاجی سید حسن تهرانی ۳ دانگ:

دالان: ۱۵ باب. صحن: ۱۸ باب. زاویه: ۴ باب. طویله: ۱ باب.

کاروانسرای میرزا اسماعیل ۱ باب مقرر فی ورثه حاجی سید حسن دو دانگ، وقف متولی حاجی سید عبدالله ۴ دانگ:

دالان: ۱۲ باب. صحن: ۱۸ باب. زاویه: ۴ باب. طویله: ۱ باب.

[...]

از مال حاجی رمضان: علاقه بند: کلاهدوزی فی ۱ باب. از مال پسر های حاجی سید حسن دو باب: چلنگری ۱ باب، گیوه فروشی ۱ باب. از مال حاجی عبدالعظیم هراتی: علافی فی ۱ باب. از مال آقا سید اسدالله تاجر: لوفی فی ۱ باب. از مال حاجی حسعلی تاجر: طبخای ۱ باب، ۱۰ ده. از مال پسر های حاجی سید حسن ۹ باب: گیوه فروشی ۱ باب، لحافدوزی ۱ باب، ایضاً گیوه فروشی ۱ باب، پاره دوزی ۱ باب، آروسی دوزی ۱ باب، قنادی ۱ باب، هجیت فروشی ۱ باب، سمساری ۱ باب، رزازی ۱ باب. حمام مرحوم میرزا صالح تهرانی که در دست پسرش می باشد ۱ باب: وقف حضرت معصومه یکدانگ، وقف حضرت شاهزاده عبدالعظیم یکدانگ، وقف تکیه پای منار یکدانگ، از مال ورثه ۳ دانگ. از مال جناب شیخ رضا ۳ باب: چلنگری ۱ باب، میوه فروشی ۱۰ باب، بسته ۱ باب. از مال حاجی حسن سمسار: لوفی فی ۱ باب. از مال آقا محمد اسماعیل تهرانی: گیوه فروشی فی ۱ باب. وقف در دست میرزا ابوالحسن: صباغی ۱ باب، جلو صباغی دو ده. از مال حاجی سید علی تهرانی: عطاری فی ۱ باب. وقف چهلتن ۸ باب: سمساری ۱ باب، بسته ۱ باب، تنباکو فروشی ۱ باب، اطو کشی ۱ باب، چهلتن ۱ باب، خبازی ۱ باب، گیوه فروشی ۱ باب، دوخته فروشی ۱ باب. از مال پسر های حاجی سید حسن و غیره: کله پزی ۱ باب، پالاندوزی ۱ باب، ایضاً پالاندوزی ۱ باب، عطاری ۱ باب، مسجد کوچک ۱ باب. از مال حاجی آقا جانی: عطاری فی ۱ باب. از مال میرزا جعفرخان توپچی: رزرای فی ۱ باب.

کاروانسرای گردن کچ ۱ باب: مقرر فی حجرات: حاجی سید جعفر ۳ دانگ و نیم، وقف یکدانگ و نیم، پسر حاجی سید علی یکدانگ: ۴۷ باب:

دالان که همه تنس باکو فروشی است ۱۳ باب. صحن: ۳۵ باب. طویله و انبار: ۳ باب. دهنه کاروانسرا: میوه فروشی ۱ باب.

ملک پادشاهی که در دست بیگلربیگی است ۲۳ باب:

لوافی ۴ باب
 پالاندوزی دو باب: حلوائی ۱ باب: خرده فروشی ۱ باب.
 میوه فروشی ۱ باب: اروسی دوزی ۱ باب: بقالی دو باب.
 ایضاً خرده فروشی ۱ باب: قصابی ۱ باب: بسته ۱ باب.
 ایضاً خرده فروشی ۱ باب: دلاکی ۱ باب: نجاری ۱ باب.
 ایضاً خرده فروشی ۱ باب: کهنه فروشی ۱ باب: سقاخانه
 ۱ باب: چلنگری ۱ باب: علاقه‌بندی و غیره ۱ باب.

۴۸ باب: دکاکین ۴۷ باب: مسجد کوچک ۱ باب:

حاجی محمد باقر تاجر دو باب: مگری ۱ باب: میوه
 فروشی ۱ باب: از مال مشهدی حسن عطار: عطاری فی
 ۱ باب: از مال ابراهیم سرکه فروش: خربوزه فروشی
 فی ۱ باب: از مال آقا محمد ابراهیم تاجر دو باب:
 چلنگری ۱ باب: رزازی ۱ باب: از مال رضا خان چارچی
 باشی دو باب: بخبازی ۱ باب: خرده فروشی ۱ باب: از
 مال آقا حسینعلی لواف ۴ باب: لوافی دو باب: پالاندوزی
 ۱ باب: از مال ورنه عباس بیگ ۳ باب: دیزی پزی
 ۱ باب: لوافی ۱ باب: پالاندوزی ۱ باب: از مال حاجی
 رحیم: لوافی فی ۱ باب: از مال آقا علی احمد تاجر:
 پالاندوزی فی ۱ باب: از مال حسن خان یوزباشی: نجاری
 ۱ باب: مسجد کوچک ۱ باب: از مال آقا محمد ابراهیم
 فراباشی شاهزاده حزه میرزا ۷ باب: رزرای ۱ باب:
 پالاندوزی ۱ باب: نعلبندی ۱ باب: ایضاً پالاندوزی
 ۳ باب: لوافی ۱ باب: از مال حاجی محمد حاجی
 معجد: پالاندوزی فی ۱ باب: از مال حاجی علی محمد
 تهرانی: پالاندوزی فی ۱ باب: از مال بابا علی محمد دو
 باب: لوافی ۱ باب: زنجیر سازی ۱ باب: از مال آقا محمد
 حسین علاف دو باب: نعلبندی ۱ باب: پالاندوزی ۱ باب:
 از مال حاجی محمد جعفر خباز: پالاندوزی فی ۱ باب:
 از مال مهدی رحیم و حاجی آقا محمد ۵ باب: نعلبندی
 ۱ باب: لوافی ۱ باب: نجاری ۱ باب: بسته ۱ باب: سراجی
 ۱ باب: از مال حاجی محسن بنکدار و غیره
 ۴ باب: کله‌پزی ۱ باب: آهنگری ۱ باب: کلیجه فروشی
 ۱ باب: زنجیر سازی ۱ باب: از مال آقا محمد
 مهدی عطار: زنجیر سازی فی ۱ باب: از مال محمود

خان کلاتر و غیره: زنجیر سازی فی ۱ باب: از مال
 ملا محمد تقی شاهزاده عبدالعظیمی دو باب: نجاری
 ۱ باب: لوافی ۱ باب.

کاروانسرای گلشن مقرر فی حجرات: وقف متولی جناب شیخ رضا فی ۳ دانگ: از
 مال ورنه مرحوم حاجی سید حسن ۳ دانگ: ۴۱ باب:

دالان: ۱۵ حجره: صحن: ۱۹ حجره: زاویه: ۴ حجره: طویله
 ۱ باب: انبار زیر زمینی: ۷ باب.

۲۹ باب:

شیخ رضاغسال: بسته ۱ باب: از مال حاجی رجبعلی
 علاقه‌بند: وقف: شیره پزی فی ۱ باب: از مال آقا محمد
 حسین تاجر تهرانی: عصاره فی ۱ باب: وقف در دست
 جناب شیخ عبدالحسین و پسر حاجی آقا محمد دو باب:
 خراطی ۱ باب: تنباکو فروشی ۱ باب: از مال حاجی
 قاسم خباز دو باب: رزازی ۱ باب: علافی ۱ باب: از مال
 حاجی محمد حاجی معجد: طباشی فی ۱ باب: از مال
 حاجی آقا جانی: صباغی فی ۱ باب: از مال ورنه مرحوم
 حاجی میرزا مسیح: کوزه فروشی فی ۱ باب: حمام
 مشهور بده دروازه: از مال حاجی آقا محمد: ۱ باب: از
 مال حاجی محمد علی شاهزاده عبدالعظیمی: بقالی فی
 ۱ باب: وقف جناب سیدالشهدا علیه‌السلام دست آقا شیخ
 محمد دو باب: حلوائی ۱ باب: بسته ۱ باب: از مال حاجی
 عبدالوهاب و ورنه حاجی سید حسن ۱۵ باب: خبازی
 دو باب: حلوائی ۱ باب: صباغی ۱ باب: بسته ۱ باب:
 قصابی دو باب: لوافی ۱ باب: نخود بریزی ۱ باب:
 عطاری ۱ باب: از مال حاجی حسینی و ورنه
 حاجی سید آقا: وقف جناب سیدالشهدا علیه‌السلام ۶ باب:
 طباشی ۱ باب: عطاری ۱ باب: رزازی ۱ باب: قصابی
 ۱ باب: لوافی ۱ باب: علافی ۱ باب: از مال سقا باشی:
 تنباکو فروشی فی ۱ باب.

کاروانسرا دو باب: فی حجرات ۸۷ باب:

کاروانسرای گلشن از مال حاجی علیقلی پسر
 حاجی زین‌العابدین قصاب ۱ باب فی اطاقها ۳۹ باب:

دالان ۱۲ باب، صحن ۲۱ باب، زاویه ۴ باب، طویل
 دو باب، کاروانسرای عالم شکن ۱ باب فی حجرات: از
 مال ورثه حاجی سید حسن یکدانگ و نیمه وقف در دست
 حاجی عبدالوهاب ۴ دانگ و نیمه ۴۸۴ باب: دالان ۹ باب،
 صحن ۲۸ باب، زاویه ۴ باب، دالان روبروی کاروانسرا
 ۷ باب، مخروبه ۶ باب، علافی ۱ باب.

۲۶ باب:

آقا سید مجتبی دو باب: کله‌پزی ۱ باب، پاره دوزی
 ۱ باب، وقف در دست میرزا ابوالحسن: لوافی فی ۱ باب.
 از مال کوچ اسماعیل قندی زنبورکچی: دلاکی فی
 ۱ باب، از مال حاجی حسن عرب و حاجی عبدالعظیم
 هراتی ۱۵ باب: عطاری ۱ باب، صباغی و غیره دو باب،
 تنباکو فروشی ۱ باب، ماست‌بندی ۱ باب، نجاری ۱ باب،
 نخود بریزی دو باب، سبزی فروشی ۱ باب، خیازی
 دروازه شاهزاده عبدالعظیم ۱ باب. از مال حاجی
 امین و حاجی عبدالعظیم ۸ باب: خراطی ۱ باب، حدادی
 ۱ باب، موج بافی ۱ باب، پاره دوزی ۱ باب، لوافی
 ۱ باب، بسته ۱ باب، چلنگری ۱ باب، نجاری ۱ باب.
 از مال علی اکبر بیگ افشار و حاجی حسن عرب ۳ باب:
 خیازی ۱ باب، عطاری ۱ باب، علافی ۱ باب. از مال
 آقا محمد حسین رنگرز: خیاطی فی ۱ باب.

آبادی بیرون دروازه‌ها

آب _____ دی
بیسر _____ رون
دروازه‌ها

خانه ۱۱۵ باب، دکان ۲۵۴ باب، دایره ۱۵۲ باب، بایر ۵۲ باب،
مسجد ۳ باب، کاروانسرا ۱۱ باب، حمام ۳ باب، طویله
۵ باب، گورۃ کوزه‌گری و گچ‌پزی ۳۳ دستگاه، باغ
۱۲ قطعه:

دروازه محمدیه ۲۳۲ باب:

خانه ۷۵ باب، دکان ۹۵ باب، کاروانسرا ۶ باب، حمام
و طویله دو باب:

بیوتات
محلّه موسومہ به محمدیہ
باب: ۷۵

خانه مشه
تکتو ساز ۱ باب، خانه کربلایی صادق قبرکن ۱ باب،
خانه نجار باشی ۱ باب، خانه سید نصرالله خان خالی ۱ باب،
خانه نوروز تنباکو فروش ۱ باب، خانه شهیدی غلامرضا
۱ باب، خانه سید گلایگانی ۱ باب، خانه شهیدی
عبدالله پالاندوز ۱ باب، خانه شهیدی حسین مؤذن

بیرون دروازه‌ها

۳۳۷

دکاکین و غیره

۹۸ باب:

دکان ۹۵ باب. کاروانسرا و مسجد و طویله ۸ باب:

دکاکین محله محمودیه ۱۷ باب: دکاکین ۱۶ باب: حمام ۱ باب:

از مال مشهدی غلامرضا ۴ باب: خبازی
۱ باب: علافی دو باب: بقالی ۱ باب. از مال علی بقال:
بقالی فی ۱ باب. از مال آقا محمد تقی ۳ باب: خبازی
بسته ۱ باب: بقالی بسته دو باب. از مال سید اسماعیل
دو باب: دیزی پزی ۱ باب: بقالی ۱ باب. از مال
کربلایی کاظم علاف دو باب: علافی ۱ باب: بقالی
۱ باب. از مال حاجی ابوالحسن ۴ باب: علافی ۱ باب،
خبازی ۱ باب: بقالی ۱ باب: دیزی پزی ۱ باب. حمام
حاجی کاظم ۱ باب.

دکاکین و غیره که در راسته دروازه محمدیه واقع است ۸۴ باب: دکان ۷۴ باب
(دایر ۶۲ باب: بایر ۱۲ باب) کاروانسرا ۶ باب: طویله ۱ باب:

● سمت مغرب ۴۹ باب: دکاکین ۴۶ باب: کاروانسرا
۳ باب:

تنباکو فروشی ۳ باب. خرده فروشی ۱ باب.
مخروبه ۴ باب: صباغی دو باب: انبار ۱ باب: علافی ۶ باب.
دیزی پزی دو باب: نعلبندی ۳ باب: بقالی ۳ باب: قصابی
۱ باب: طبخ ۱ باب: بیاغی قصابی ۱ باب: خبازی ۱ باب.
عطاری ۱ باب: قلیان فروشی ۱ باب: ایضاً عطاری ۱ باب.
ایضاً دیزی پزی ۱ باب: ایضاً عطاری ۱ باب: بقالی ۳
باب: ایضاً خبازی ۱ باب: ایضاً عطاری ۱ باب: حلوانی
۱ باب: ایضاً دیزی پزی ۱ باب: نشیمن گمرکچیان ۱ باب.
طویله گمرک ۱ باب: کوزه گری ۱ باب: ایضاً علافی دو
باب: کاروانسرا ۳ باب.

● سمت مشرق ۳۲ باب: کاروانسرا

۳ باب: دکاکین ۲۸ باب (دایر ۱۶ باب: بایر ۱۲
باب):

کوزه گری ۱ باب: خبازی ۱ باب: بقالی ۱ باب.

۱ باب: خانه اسماعیل شعبان ۱ باب: خانه سید شوشتی
دو باب: خانه سید قاسم ۱ باب: خانه سید حسین ۱ باب.
خانه ابوالقاسم ۱ باب: خانه عبدالله ترک ۱ باب: خانه
اللهوردی ۱ باب: خانه سید اسماعیل ۱ باب: خانه
حاجی محمد ۱ باب: خانه شهیدی حسن اصفهانی ۱ باب.
خانه رحیم فراش ۱ باب: خانه حسین زنبورکچی ۱ باب.
خانه استاد ابراهیم کاشی ۱ باب: خانه حسین مسگر
۱ باب: خانه استاد غلامعلی بنا ۱ باب: خانه نصرالله
پالاندوز ۱ باب: خانه استاد احمد بروجردی ۱ باب.
خانه درویش ابراهیم ۱ باب: خانه ابوالقاسم کاشی
۱ باب: خانه سید میرزا قلیان فروشی ۱ باب: خانه
اسماعیل حلاج ۱ باب: خانه میر احمد دامغانی ۱ باب.
خانه کربلایی کاظم علاف ۱ باب: خانه محمد کاظم
حاجی صفرعلی ۱ باب: خانه حاجی صفرعلی ۱ باب.
خانه حسن کاشی ۱ باب: خانه استاد تقی دلاک ۱ باب.
خانه نین سواره نظام ۱ باب: خانه رسول کوره پز ۱ باب.
خانه شعبان زنبورکچی ۱ باب: خانه حاجی سید چراغچی
۱ باب: خانه کاظم سبزی فروش ۱ باب: خانه آقاچانی
بیگ ۱ باب: خانه آقاچان ۱ باب: خانه تقی گاویند
۱ باب: خانه حاجی اسماعیل ۱ باب: خانه استاد کاظم
بنا ۱ باب: خانه سید حسن کاشی بنا ۱ باب: خانه علی
عسگر ۱ باب: خانه جعفر نجار ۱ باب: خانه جعفر شیره
۱ باب: خانه ملاکریم دلال ۱ باب: خانه علی محمد کله پز
۱ باب: خانه علیمراد بیگ غلام ۱ باب: خانه اسماعیل
خیاط ۱ باب: خانه بابا قاطرچی ۱ باب: خانه علی سقا
۱ باب: خانه حسن کرمانشاهانی ۱ باب: خانه مخروبه
علی عسگر نجار ۱ باب: خانه شهیدی اکبر کوره پز ۱ باب.
خانه ولی قنطاق ساز ۱ باب: خانه حاجی ابوالحسن
۱ باب: خانه محمد کاشی ۱ باب: خانه اسماعیل بیگ
غلام ۱ باب: خانه عباسقلی بیگ غلام ۱ باب: خانه
حسنعلی بیگ سوغانچی ۱ باب: خانه آقا فتح الله ۱ باب.
خانه آقا حسین لولئیندار مسجد شاه ۱ باب: خانه
محمد صادق نجار ۱ باب: خانه علی اکبر بنا ۱ باب.
خانه عباس ۱ باب: خانه حاجی حسنعلی زنبورکچی
۱ باب: خانه مخروبه ملک محمد ۱ باب: خانه عباس تقی
۱ باب.

مخروبه دو باب: علافی ۱ باب، ایضاً مخروبه ۶ باب.
ایضاً علافی ۳ باب، نعلبندی دو باب، ایضاً مخروبه ۴ باب.
ایضاً علافی ۳ باب، موج بافی ۱ باب، ایضاً علافی
۴ باب، کاروانسرا ۳ باب.

دروازه شاهزاده عبدالعظیم ۱۵۵ باب: مسجد ۱ باب، دکان ۷۶ باب (دایر ۲۷ باب، بایر ۴۹ باب) کاروانسرا ۳ باب، کوره کوزه گری و گچ پزی ۲۵ دستگاه:

از مال آخوند ملا باب والحسن ۲۵
باب: بقالی اجاره آقا رشید دو باب، ایضاً بقالی ملاحسین
دو باب، خبازی حاجی اسماعیل ۱ باب، انبار ۱ باب،
سوختدان ۱ باب، نعلبندی علی اکبر ۱ باب، دبیزی پزی
سید حسین ۱ باب، دباغی مشهدی عسگر ۱ باب، دباغی
حاجی رضا ۱ باب، علافی مشهدی ظاهر کاشی ۱ باب،
علافی آقایی شیطان ۱ باب، عساری عبدالباقی ۱ باب،
نمد مالی استاد علی ۱ باب، کهنه فروشی غلامحسین
۱ باب، مخروبه ۱ باب، پالاندوزی محمد علی ۱ باب،
ایضاً بقالی کربلایی حسین ۱ باب، علافی مشهدی علی
۱ باب، علافی ایضاً ۱ باب، نعلبندی کربلایی حسین ۱ باب،
ایضاً مخروبه ۱ باب، آجیل فروشی مشهدی علی ۱ باب،
مسجد ۱ باب، کاروانسرا ۱ باب، ملکی حاجی حسن خان
تاجر ۳ باب، کاروانسرا ۱ باب، دکان علافی دو باب،
ملکی ورثه حاجی سید حسن ۴۶ باب، دایر ۳ باب
(آجیل فروشی ۱ باب، علافی دو باب، نجاری ۱ باب)،
۴۳ باب (بسته ۳۷ باب، مخروبه ۶ باب، ملکی حاجی صفر
علی ۵ باب، کوره کوزه گری ۳ دستگاه، کوره گچ پزی
۱۷ دستگاه، کاروانسرا ۱ باب، دکان خالی ۴ باب).

دروازه دولاب دکان ۷ باب کوره کوزه گری و گچ پزی ۱۳ دستگاه:

دکاکین ۷ باب: از مال محمد حسن کوره پز
۳ باب: خبازی ۱ باب، بقالی ۱ باب، علافی ۱ باب، از
مال ورثه مطلب دو باب، بقالی ۱ باب، علافی ۱ باب،
ملکی اکبر دو باب، بقالی ۱ باب، علافی ۱ باب، کوره
۱۳ دستگاه: کوره کوزه گری ۶ دستگاه: اسدالله ۱
دستگاه، ملا حسن ۱ دستگاه، حاجی ابراهیم ۱ دستگاه،
حاجی محمد ۱ دستگاه، میرزا محمد ۱ دستگاه

پسر حاجی ابراهیم ۱ دستگاه، کوره گچ پزی ۷
دستگاه: حاجی موسی ۱ دستگاه، علی ۱ دستگاه، رحیم ۱
دستگاه، اسماعیل ۱ دستگاه، ملاحسین ۱ دستگاه، مشهدی
حسن ۱ دستگاه، همدم ۱ دستگاه.

دروازه شمیران: خانه ۴۱ باب، دکان ۲۵ باب، باغ ۹ قطعه، مسجد ۱ باب:

آبادی باغ سردار که
مشتمل است به باغ و حیاط اندرون و حمام و طویله
و بهاربند و کالسه خانه و آشپزخانه، آبادی اطراف
باغ سردار خانه ۱۱ باب، دکان دو باب، کوره گچ پزی
دو دستگاه، خانه باغبان ۱ باب، خانه قوشچی سردار
۱ باب، خانه موسی کالسه چی ۱ باب، خانه علیقلی خان
۱ باب، خانه طبالچی ها ۱ باب، خانه فرایشی ۱ باب،
خانه نظر علی سلطان ۱ باب، خانه علی بیگ ۱ باب،
ایضاً خانه قوشچی ها ۱ باب، خانه حسین سلطان ۱ باب،
خانه کربلایی فرج ۱ باب، دکان بقالی دو باب، کوره
گچ پزی دو دستگاه، ملکی، کلاتر ۳ باب، بقالی ۱ باب،
خبازی ۱ باب، علافی ۱ باب، ملکی سادات اخوی دو باب:
آبادی تخت خان ملکی سادات اخوی و غیره ۷ باب:
خبازی ۱ باب، بقالی دو باب، خالی میرزا نبی خان ۱
باب، بقالی حاجی علی اکبر ۱ باب، بسته ۱ باب، ایضاً
بسته ۱ باب، ۸ قطعه: باغ امیری بانضمام حمام ۱
قطعه، باغ حاجی ملاعلی ۱ قطعه، باغ قاسم خان ۱ قطعه،
باغ سادات اخوی ۱ قطعه، نگارستان ۱ قطعه، باغ میرزا
فتح الله ۱ قطعه، باغ قاسم خان ۱ قطعه، باغ وزیر
نظام ۱ قطعه.

محلّه بربری ها ۳۶ باب: خانه ۲۹ باب، دکان ۶ باب، مسجد ۱ باب:

خانه محمد جعفر ۱ باب، خانه میرزا
محمد ۱ باب، خانه قربان مرحوم ۱ باب، خانه رحیم
اصفهانى ۱ باب، خانه میرزا محمد ایضاً ۱ باب، عمارت
دباغ مرحوم میرزا محمد علی خان ۱ باب، ایضاً خانه
میرزا محمد ۱ باب، خانه مشهدی محمد ۱ باب، خانه
کربلایی غلام ۱ باب، خانه علی اکبر خان ۱ باب، خانه
مشهدی حسن ۱ باب، خانه محمد علی اصفهانى ۱ باب.

خانۀ سید عباس ۱ باب. خانۀ مرز علی ۱ باب. خانۀ کربلایی نقی خباز ۱ باب. خانۀ کریم قناد ۱ باب. خانۀ سید علی حسین ۱ باب. خانۀ سید پلنگ علیشاه ۱ باب. خانۀ کربلایی محمد علی ۱ باب. خانۀ طغان علیشاه ۱ باب. خانۀ خضری ۱ باب. خانۀ علی اصفهانی ۱ باب. خانۀ سید علیقلی ۱ باب. خانۀ سید عباس ۱ باب. خانۀ درویش مراد ۱ باب. خانۀ شاهزاده جهانگیر ۱ باب. خانۀ سبزعلیشاه ۱ باب. خانۀ قربان ۱ باب. خانۀ طالب علیشاه ۱ باب. دکان بقالی دو باب. دکان خبازی ۱ باب. قصای ۱ باب. ایضاً خبازی و قصابی دو باب. مسجد ۱ باب.

دروازه دولت: باغ ۳ قطعه.

دروازه قزوین ۱۶ باب: کاروانسرا دو باب. دکان دایر ۱۱ باب. دکان بایر ۳ باب:

دکان بقالی وقف ۱ باب. کاروانسرای ملکی حاجی رجبعلی دو باب. دکان خبازی ایضاً ۱ باب. دکان بقالی ایضاً ۱ باب. دکان دیزی پزی ۱ باب. دکان خبازی خالصه ۱ باب. ایضاً دیزی پزی ملکی مهدی علی اکبر ۱ باب. دکان علافی و بقالی ملکی مهدی علی اکبر و غیره دو باب. دکان مخروبه بیگلربیگی ۱ باب. دکان مخروبه ذوالفقاریگ ۱ باب. دکان و طویلۀ مخروبه حاج رجبعلی دو باب. از مال ایضاً دو باب: بقالی ۱ باب. خبازی مخروبه ۱ باب.

تهران ۱۲۶۸ هـ. ق

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على محمد وآله اجمعين. و بعد: چون بر حسب امر قضا جريان دارای جهان و داور گیتی ستان، مالك بخت و جاه و خداوند دیهیم و گاه، السلطان العادل و الخاقان الباذل، ابوالفتح والنصر والظفر، ناصرالدین شاهنشاه غازی، خلدالله ملكه و سلطانه، مقرر شد که این جان نثار، عبدالقادر، جمعیت دارالخلافه ناصری را از روی تحقیق و تدقیق مشخص کند، جان نثار دید که هر گاه بخواهد خود تنها متصدی چنین خدمت بزرگ شود اقلاً یکسال به طول خواهد انجامید. و آن وقت، علاوه بر آنکه ظاهراً چنین می نماید که در انجام خدمت مرجوعه به خود قصوری ورزیده و تکاهل نموده، از طرفی در عرض آن مدت مدید چه بسیار اختلاف در عدد نفوس واقع می شود: چنانچه جمعی به اطراف پراکنده می شوند و جمعی به سمت دارالخلافه توجه می کنند و جمعی از کتم عدم به عرصه وجود می آیند و امثال آن. و از طرفی در مدرسه مبارکه دارالفنون به سمت معلمی کل علوم ریاضی مفتخر می باشد و چند طبقه شاگرد دارد که بعضی از آنها نزدیک است فارغ التحصیل شوند و در آن مدت از تحصیل و تکمیل باز می مانند، بلکه آنچه کسب نموده اند به کلی فراموش می کنند. پس، به اشاره نواب اشرف والا اعتضاد السلطنه، وزیر علوم، مصلحت چنان دید که این خدمت را به دستگیری جمعی از متعلمین خود انجام دهد. پس، از میان آنها هشت نفر شاگرد بزرگ معقول و مؤدب و باهوش را اختیار نمود، که اسامی آنها از این قرار است: محمد حسن میرزا، علی خان ولد ملك الشعراء، علی خان ولد مرحوم محمد قاسم خان، میرزا علی اکبر، سلیمان خان، سلیمان قلی خان، حسین قلی خان، عباس علی خان. و اول به جوف حصار قدیم ابتدا نمود و ارك مبارك سلطانی را با چهار محله بزرگ که عودلاجان باشد با چاله میدان و سنگلیج و محله بازار، میان آنها قسمت نمود از این قرار:

ارك و محله بازار: سلیمان خان و عباس علی خان؛

عودلاجان: محمد حسن میرزا و علی خان كوچك؛

چاله میدان: سلیمان خان و علی خان؛

سنگلیج: میرزا علی اکبر و حسین قلی خان.

و به آنها دستور العمل داد که هر دو نفر با همدیگر حرکت کنند و چون وارد

کوچه شوند، همیشه ضلعی را که به سمت شمال یا مشرق باشد یکی از آن دونفر اختیار کنند، و ضلعی را که به سمت جنوب یا مغرب باشد آن دیگر. و ضلع اول را بمین نام نهاد، و ضلع دوم را یسار. و به آن نواب اشرف والا، با هر دسته يك دو نفر از دهباشیان محلات و يك نفر فراش از فراشان مدرسه مبارکه و دو نفر قراول از سربازان مهندس همراه کرد. و از روز شانزدهم رمضان به عمل شروع کرد. و چند روز اول، نظر به اینکه خوب به کار مانوس شوند و خطا نکنند، همگی را متفقاً حرکت داده و خود جان نثار همیشه با آنها بود. درب هر خانه که وارد می شد، مرد بزرگتر صاحبخانه را می طلبید و اگر او حاضر نبود زن بزرگتر عاقله را؛ و شروع می کرد به سؤال. و چون دید که عموم مردم، از ذکور و اناث، کمال وحشت و تحاشی دارند از حقیقت گوئی و خیالات واهی در سر گرفته اند، منجمله: گمان می کنند که مقصود اولیای دولت ابد مدت از تشخیص جمعیت آنست که صرف خندقی از آنها گرفته شود یا غربا و متفرقه را از شهر بیرون کنند یا سالیانه از آنها سری گرفته شود و امثال آنها، و اگر بدین عقاید فاسد باشند تشخیص جمعیت از روی حقیقت کمال صعوبت خواهد داشت و بلکه متعسر است، چون که جان نثار مآذون نبود که وارد خانه و عیال مردم شود و اصحاب خانه را شمار کند، و تحقیق مطلب موقوف بود به سؤال و جواب، و این حالت نه مخصوص اهل ایران است، در سایر ممالک سابقاً چنین بود و هنوز در بعضی ولایات باقی است. شهریان در وقت تشخیص عدد نفوس بلاد گمان کنند مقصود وضع مالیاتست، و رعایا وقت تشخیص عدد نفوس قری گمان کنند مقصود گرفتن سرباز است. — پس بالجمله، ناچار درب هر خانه که وارد می شد، قریب ربع ساعت معطل شده صاحب را به سوگند و هزار لسان مطمئن می کرد. و باز خود مطمئن نشده احتمال می داد که خلاف بگویند، سؤالات مختلفه از آنها می پرسید. اول، از عدد مجموع مردانی که شب در آن خانه متوقف می باشند از آقا و نوکر و صاحبخانه و اجاره نشین و غیره. دوم، از عدد زنان بزرگ. سیم، از عدد اطفال شیرخوار تا پنج ساله از ذکور و اناث. چهارم، از عدد جوانان بزرگتر از پنج سال تا پانزده سال از ذکور و اناث. پنجم، از عدد خواجه و غلام سیاه. ششم، از عدد کنیز سیاه. هفتم، از عدد دایه و خدمتکار. و گیسو سفید. هشتم، از عدد مجموع اشخاصی که در آن خانه متوقف اند عموماً از صغیر و کبیر و سیاه و سفید و ذکور و اناث، آقا و نوکر، صاحبخانه و اجاره نشین. و آن وقت، این جوابها را با هم دیگر موازنه کرده اگر خلاف می گشتند زود بروزی می کرد و از آنها مؤاخذه کرده بعد تصحیح می نمود. و بعد سؤال می کرد از عدد اشخاص ایل قاجار که در آن خانه منزل دارند، و از عدد اشخاص تهرانی و اسنهایی و آذربایجانی و غیره. و این اعداد را نیز با سابق موازنه می کرد. و قبل از آنکه از صاحبخانه این مطالب را سؤال کند یا بعد از آن، از دهباشی محله که فی الجمله اطلاعی داشت سؤال مختصری می کرد، و با اعداد سابق مطابقت می نمود. و چون سؤال و جواب مدتی به طول می انجامید، از اهل خانه نامالیامات می دید و کنایات می شنید و تحمل می کرد. و آن وقت از درب آن خانه گذشته به درب خانه دیگر می رفت و به همان دستور العمل رفتار می کرد. و بعد از آنکه متعلمین این دستور العمل را خوب آموختند، آنها را در محلات پراکنده کرد و هر دسته جداگانه مشغول عمل

بودند، و خود همه روزه در محلات می گشت و به دو سه دسته سرکشی می کرد. و از طلوع آفتاب تا حوالی غروب مشغول بودند، تا از عمل ارك مبارك و محلات داخل شهر فارغ شدند و جمعیت همه خانه ها را از اعلی و ادنی مشخص نمودند، بدون استثنا، جز عمارات خاصه اعلیحضرت شاهنشاهی. و آن وقت به خارج شهر پرداخت و خانه های اطراف را تا حد حصن و خندق جدید دارالخلافه ناصره نیز مابین همین چهار دسته مهندس قسمت نمود و هر کدام را بر سر کار خود گذارد. و خود نیز با آنها در گردش بود و آنچه خانه و کاروانسرای وقلمه در جوف این حصار واقع بود، ضبط نمود. و روز دوازدهم ذی القعدة الحرام بکلی فارغ شد. و عمل قریب دو ماه به طول انجامید، و به قدر وسع و طاقت در انجام این خدمت سعی و مواظبت نمود و حتی الامکان دقت کرد که به حقیقت مقرون شود. و با وجود آن، به خاکپای مبارك عرض نمی کند که جمعیت دارالخلافه ناصره واقعاً همین است که مشخص نمود، بلکه عرض می کند که احدی را ممکن نیست بیش ازین دقت نماید و تشخیص نفری را بیش از این که به دست آمده به حقیقت نزدیکتر کند؛ بخصوص در اوقاتی که این عمل مقارن شود با حفر خندق و با اخذ تفاوت ترقی قیمت اراضی خارج شهر و با اخذ قیمت زمینهای جوف شهر و وصل به حصار قدیم که به تدریج بر آنها مردم عمارت بنا نهاده اند. جان نثار جمعیت دارالخلافه را جز سپاه صدو چهل و هفت هزار و دویست و پنجاه [و] شش نفر یافت، و عدد بیوت را نه هزار و پانصد و هشتاد باب. و بر فرض آنکه در عدد اول تقریب و اختلافی واقع شده باشد، یقیناً در عدد ثانی هیچ اختلاف واقع نشده؛ زیرا که هیچ خانه از قلم نیفتاده و همه را باب به باب شمرده. و چون عدد اول را بر ثانی قسمت نمائیم، خارج قسمت شانزده می شود؛ یعنی که به طور وسط جمعیت هر خانه، از صغیر و کبیر، شانزده نفر است. و این عدد اگر چه به نظر قلیل می نماید، ولیکن جان نثار متمهد می شود که اگر شخص بتواند وارد خانه و عیال مردم شود و جمع را به رأی العین سرشمار نماید، محال است که جمعیت متوسطه را به هفده و هیجده برساند؛ یعنی که تمام جمعیت دارالخلافه را به صدو شصت هزار. زیرا که بعد از تحقیق و رسیدگی معلوم شده که قریب ثلث خانه های دارالخلافه جمعیتش از شش هفت نفر بیش نیست. چونکه، بسیاری از مردم مثل تجار و ارباب قلم خانه های وسیع دارند و جمعیتشان يك مرد است و يك زن و يك دوظفل و يك کنیز یا يك خدمتکار و يك نفر نوکر یا خانه شاگرد و هیچ اجاره نشین به خانه خود راه نمی دهند. معروف است که در خانه یهودان جمعیت از همه جا بیشتر است و نکته اش ظاهر است. با وجود آن، خود جان نثار عدد کل نفوس آنها را، از صغیر و کبیر، هزار و پانصد و هفتاد و هشت نفر یافت. بعد از آنکه در جمیع خانه های آنها وارد شده اطاق به اطاق همه را سرشمار می نمود و عدد بیوت آنها را صدو شصت باب یافت؛ و حال چون عدد اول را بر ثانی قسمت کنیم، خارج قسمت اندک از ده کمتر می شود؛ یعنی به طور وسط در هر خانه یهود

ده نفر جمعیت است. اعتقاد عموم ناس بر این است که جمعیت دارالخلافه اقلاً به کرور می رسد، ولیکن این عقیده فاسد است و بی مأخذ. زیرا که ایشان هنوز ده هزار و صد هزار نفر جمعیت را در محل مکشوف و بلانامعی ندیده اند تا از آن روی پانصد هزار نفر را تصور

کنند. و چه بسیار مناسب آمد در اینجا مثلی ذکر کنیم: منجمان فرنگستان به رصد معلوم نموده‌اند که عدد جمیع کواکب آسمان که به دیده رؤیت می‌شود، از قدر اول که روشن‌تر و درشت‌تر از همه باشند تا قدر ششم که به دیده‌های حاد بتوان رؤیت کرد، پنج هزار است؛ و در افق دارالخلافه ناصره منتهایش چهار هزار و پانصد کواکب. و حال آنکه، عموم مردم بر این اعتقادند که کواکب مرئی آسمان به حساب و شمار در نمی‌آید. و همین مثال کافی است برای اثبات عرض جان‌نثار. بالجمله، نتایجی که ازین عمل یافتیم ازین قرار است: در هر محله، اول عدد اشخاص صاحبخانه از صغیر و کبیر؛ دویم عدد اشخاص اجاره نشین از صغیر و کبیر؛ سوم عدد مردان بزرگ از سیاه و سفید؛ چهارم عدد زنان بزرگ از سیاه و سفید؛ پنجم عدد اطفال شیرخوار تا پنج سال از ذکور و اناث؛ ششم عدد جوانانی که از پنج سال بزرگتر باشند تا پانزده سال از ذکور و اناث؛ هفتم عدد خواجه و غلام سیاه؛ هشتم عدد کنیز سیاه؛ نهم عدد دایه و خدمتکار و گیسو سفید - یعنی: زنانی که از فقر و پریشانی برای این خدمات در خانه‌های مردم می‌مانند؛ - دهم عدد نوکرهای مردم - یعنی: اشخاص معطله که از علوم و حرف و صنایع بی‌بهره مانده‌اند و محض عجز و قصور خود نوکری اختیار نموده‌اند و متدرجاً تعدادشان در تزايد می‌باشد؛ یازدهم عدد بیوت؛ دوازدهم عدد قاجار از صغیر و کبیر؛ سیزدهم عدد اشخاصی که تهرانی‌الاصل می‌باشند یا در تهران متولد شده‌اند از صغیر و کبیر و ذکور و اناث؛ چهاردهم عدد اشخاص اصفهانی؛ پانزدهم عدد اشخاص آذربایجانی؛ شانزدهم عدد طلابی که در مدرسه‌ها متوقف می‌باشند؛ هفدهم عدد اشخاصی که در تابستان حکماً به بیلاقی می‌روند؛ هیجدهم عدد اشخاص ناقص‌الاعضاء مثل کور و عاجز و مفلوج؛ نوزدهم عدد زردشتیان؛ بیستم عدد فرنگیهائی که در تهران متوقف هستند؛ بیست و یکم عدد ارمنه؛ بیست و دویم عدد یهودان و عدد بیوت آنها؛ بیست و سیم عدد دکانهای خبازی؛ بیست و چهارم عدد ماجد؛ بیست و پنجم عدد مدارس؛ بیست و ششم عدد تکایا؛ بیست و هفتم عدد حمامهای عام؛ بیست و هشتم عدد کاروانسراهای تجارتمی و غیر تجارتمی؛ بیست و نهم عدد یخچالها؛ سیام عدد دستگاههای کوره‌پزی؛ سی و یکم عدد اصطبلهای خاص.

در تشخیص عدد نفوس، بسیار مفید است که سن مردم و حرفه و پیشه آنها را نیز معلوم کنیم. ولیکن، در نوبت اول کمال صعوبت داشت. و حال، شروع می‌کنیم به ذکر این اعداد.

خلاصه تعداد نفوس

عدد کل نفوس که در دارالخلافه مقیم و متوقف می‌باشند صد و پنجاه و پنج هزار [و] هفتصد و سی و شش نفر است. و از این جمله، هشت هزار و چهارصد و هشتاد نفر سپاه‌اند، و صد و چهل و هفت هزار و دو صد و پنجاه و شش نفر رعیت. و از جمله هشت هزار و چهارصد و هشتاد نفر سپاه، پنج هزار و پانصد و هشت نفر سرباز است، و هزار و صد و چهل و هشت نفر غلام پیشخدمت و غلام حاضر رکاب مبارک، و هفتصد نفر توپچی، و چهارصد و بیست نفر سواره نصرت، و سیصد نفر سواره نظام، و صد و پنجاه نفر زنبورکچی، و صد و سی و سه نفر موزیکانچی، و صد و

بیست و یک نفر غلام مخصوص.

و اما صد و چهل و هفت هزار و دو صد و پنجاه و شش نفر رعیت، منقسم است میان شش محله: جمعیت ارک مبارک سلطانی سه هزار و چهارده نفر است، و محله عودلاجان سی و شش هزار و چهارصد و نود و پنج نفر، و چاله میدان سی و چهار هزار و پانصد و چهل و هفت نفر، و سنگلج بیست و نه هزار و شش صد و هفتاد و سه نفر، و محله بازار بیست و شش هزار و شش صد و هفتاد و چهار، و محلات خارج شهر شانزده هزار و هشتصد و پنجاه و سه نفر. و از جمله صد و چهل و هفت هزار و دو صد و پنجاه و شش نفر که کل نفوس رعیت است، صد و یک هزار و هشتصد و نود و سه نفر صاحبخانه‌اند و منزل از خود دارند، و چهل و پنج هزار و سیصد و شصت و سه نفر اجاره‌نشین. و از جمله همان عدد کل نفوس رعیت، پنجاه و سه هزار و نهصد و هفتاد و دو نفر مرد بزرگ است، و پنجاه و دو هزار و سیصد و پنج نفر طفل، و نوزده هزار و دو صد و شصت و نه هزار نفر جوان. و از جمله مردان بزرگ، چهل و دو هزار و شش صد و چهل و هشت نفر آقایان و کسبه و ارباب حرفه و صنعت‌اند، و هفتصد و پنجاه و شش نفر خواجه و غلام سیاه، و ده هزار و پانصد و شصت و هشت نفر نوکر. و از جمله زنان بزرگ، چهل و شش هزار و شصت و سه نفر زنان محترمه و زنان کسبه و تجارند، و دوهزار و پانصد و بیست و پنج نفر کنیز سیاه، و سه هزار و هشتصد و دو نفر خدمتکار. و از جمله عدد کل نفوس رعیت، دو هزار و هشت نفر قاجارند، سی و نه هزار و دو صد و چهل و پنج نفر تهرانی، و نه هزار و نهصد و پنجاه و پنج نفر اصفهانی، و هشت هزار و دو صد و یک نفر آذربایجانی، و هشتاد و هفت هزار و هشتصد و چهل و هفت نفر متفرقه مثل کاشانی و شیرازی و عراقی و غیره، ولیکن بیشتر از اهل کاشاند. و حال به ترتیب تفصیل هر کدام از محلات را ذکر می‌کنیم.

اول

ارک مبارک سلطانی

عدد کل نفوس سه هزار و چهارده نفر است. از آن جمله، دو هزار و صد و نود نفر صاحبخانه‌اند، و هشتصد و بیست و چهار نفر اجاره نشین‌اند. و از جمله همان عدد کل، هزار و سیصد و سی و سه نفر مردان بزرگ، و هشتصد و نود نفر زنان بزرگ، و چهارصد و بیست نفر اطفال، و سیصد و هفتاد و یک نفر جوان. و از جمله مردان، هفتصد و چهل و چهار نفر آقایان و کسبه‌اند، و سیزده نفر غلام سیاه، و پانصد و هفتاد و شش نفر نوکر. از جمله زنان بزرگ، شش صد و هفتاد و شش نفر زنان محترمه‌اند، و نود و نه نفر کنیز سیاه، و صد و پانزده نفر خدمتکار. و از جمله همان عدد کل نفوس، هفتاد نفر قاجارند، و صد و هشتاد و دو نفر تهرانی، و هفتاد و شش نفر اصفهانی، و صد و نود و چهار نفر آذربایجانی، و هزار و چهارصد و نود و دو نفر متفرقه.

دویم

محله عودلاجان

عدد کل نفوس سی و شش هزار و چهارصد و نود و پنج نفر است. از آن جمله،

بیست و نه هزار و صد و پنجاه و دو نفر صاحبخانه‌اند، و هفت هزار و سیصد و چهل و سه نفر اجاره‌نشین. و از جمله همان عدد کل، سیزده هزار و دوازده نفر مردان بزرگ‌اند، و سیزده هزار و صد و نه نفر زنان بزرگ، و پنج هزار و دویست و چهارده نفر اطفال، و پنج هزار و صد و شصت نفر جوان. و از جمله مردان بزرگ، نه هزار و پانصد و چهل و نه نفر آقایان و کسبه‌اند، و دویست و هفتاد و یک نفر غلام سیاه، و سه هزار و صد و نود و دو نفر نوکر. و از جمله زنان بزرگ، ده هزار و پانصد و سی و هشت نفر زنان محترمه‌اند، و هزار و پانصد و سی نفر خدمتکار، و هزار و چهل و یک نفر کنیز سیاه. و از جمله همان عدد کل نفوس، هزار و دویست و شصت و هشت نفر قاجارند، و یازده هزار و چهارصد و نود و هشت نفر تهرانی، و هزار و نهصد و هشتاد و نه نفر اصفهانی، و هزار و نهصد و شصت نفر آذربایجانی، و نوزده هزار و هفتصد و هشتاد نفر متفرقه.

سیم

محله چالمیدان

عدد کل نفوس محله سی و چهار هزار و پانصد و چهل و هفت نفر است. و از آن جمله، هفده هزار و نهصد و بیست و پنج نفر صاحبخانه‌اند، و شانزده هزار و شصت و بیست و دو نفر اجاره‌نشین. و از جمله همان عدد کل نفوس، یازده هزار و هفتصد و چهل نفر مردان بزرگ، و یازده هزار و هفتصد و شصت و شش نفر زنان بزرگ، و پنج هزار و هشتصد و هفتاد و یک نفر اطفال، و پنج هزار و صد و هفتاد و یک نفر جوان. و از جمله مردان بزرگ، ده هزار و هشتصد و شصت و یک نفر آقایان و کسبه‌اند، و هشتاد و هشت نفر غلام سیاه، و هفتصد و نود و یک نفر نوکر. و از جمله زنان بزرگ، یازده هزار و صد و هشتاد و شش نفر زنان محترمه‌اند، و دویست و هشتاد و دو نفر کنیز سیاه، و دویست و نود و هشت نفر خدمتکار. و از جمله همان عدد کل، سیصد و پنجاه و هشت نفر قاجارند، و نه هزار و نهصد و هفتاد و پنج نفر تهرانی، و سه هزار و صد و سه نفر اصفهانی، و نهصد و هفتاد و سه نفر آذربایجانی، و بیست هزار و صد و سی [و] هشت نفر متفرقه.

چهارم

محله سنگلیج

عدد کل نفوس محله بیست و نه هزار و شصت و هفتاد و سه نفر است. از آن جمله، بیست و دو هزار و هفتصد و هفت نفر صاحبخانه‌اند، و شش هزار و نهصد و شصت و شش نفر اجاره‌نشین. و از جمله همان عدد کل، یازده هزار و دو نفر مردان بزرگ‌اند، و ده هزار و نهصد و هفتاد و سه نفر زنان بزرگ، و چهار هزار و صد و شصت و نه نفر اطفال، و سه هزار و پانصد و بیست و نه نفر جوانان و از جمله مردان بزرگ، هشت هزار و صد و بیست نفر آقایان و کسبه‌اند، و صد و چهل و هفت نفر غلام سیاه، و دو هزار و هفتصد و سی و پنج نفر نوکر. و از جمله زنان بزرگ، نه هزار و شصت و یک نفر زنان محترمه‌اند، و چهار صد و هشتاد و هفت نفر کنیز سیاه، و هشتصد و هشتاد و پنج نفر خدمتکار. و از جمله همان عدد کل، صد و چهار نفر قاجارند، و هزار و هشتصد و هشتاد

و چهار نفر تهرانی، و هزار و دویست و پنج نفر اصفهانی، و دو هزار و چهل و سه نفر آذربایجانی، و بیست و دو هزار و چهارصد و سی و هفت نفر متفرقه.

پنجم
محله بازار

عدد کل نفوس محله بیست و شش هزار و شصت و هفتاد و چهار نفر است. و از آن جمله، هیجده هزار و شصت و هشتاد و شش نفر صاحبخانه‌اند، و هفت هزار و نهصد و هشتاد و هشت نفر اجاره‌نشین. و از جمله همان عدد کل، نه هزار و پانصد و پنجاه نفر مردان بزرگ‌اند، و ده هزار و چهل و پنج نفر زنان بزرگ، و سه هزار و هشتصد و پنجاه و یک طفل، و سه هزار و دویست و بیست و هشت نفر جوانان. و از جمله مردان بزرگ، هفت هزار و صد و هشتاد و چهار نفر آقایان و کسبه‌اند، و صد و هفتاد و پنج نفر غلام سیاه، و دو هزار و صد و نود و یک نفر نوکر. و از جمله زنان بزرگ، هشت هزار و نهصد و بیست و چهار نفر زنان محترمه‌اند، و چهارصد و سی و پنج نفر کنیز سیاه، و شصت و هشتاد و شش نفر خدمتکار. و از جمله همان عدد کل، نود و یک نفر قاجارند، و ده هزار و دوازده نفر تهرانی، و دو هزار و سیصد و هفتاد و چهار [نفر] اصفهانی، و نه هزار و چهارصد و هشتاد و پنج نفر آذربایجانی، و دوازده هزار و هفتصد و دوازده نفر متفرقه.

ششم

محلات خارج شهر

عدد کل نفوس محله شانزده هزار و هشتصد و پنجاه و سه نفر است. و از آن جمله، یازده هزار و دویست و سی و سه نفر صاحبخانه هستند، و پنج هزار و شصت و بیست نفر اجاره‌نشین. و از جمله همان عدد کل، هفت هزار و سیصد و سی و پنج نفر مردان بزرگ هستند، و پنج هزار و شصت و هفت نفر زنان بزرگ، و دو هزار و یکصد و شش نفر اطفال، و هزار و هشتصد و یازده نفر جوانان. و از جمله مردان بزرگ، شش هزار و صد و هشتاد و شش نفر آقایان و کسبه‌اند، و شصت و دو نفر غلام سیاه، و هزار و هشتاد و هفت نفر نوکر. و از جمله زنان بزرگ، پنج هزار و صد و سی [و] هشت نفر زنان محترمه‌اند، و صد و هشتاد و یک نفر کنیز سیاه، و دویست و هشتاد و هشت نفر خدمتکار. و از جمله همان عدد کل، یکصد و هفده نفر قاجارند، و دو هزار و شصت و نود و چهار نفر تهرانی، و هزار و دویست و هشت نفر اصفهانی، و هزار و پانصد و چهل و شش نفر آذربایجانی، و یازده هزار و دویست و هشتاد و هشت نفر متفرقه.

و چون این تفصیل معلوم شد، بعضی فقرات در ضمن تشخیص عدد نفوس بدست آمده که ذکرشان خالی از قایده نیست: عدد طلابی که در مدارس مسکن دارند، هزار و چهارصد و شصت و سه نفرند، ولی در فصل تابستان بسیاری از آنها به اطراف پراکنده می‌شوند. و عدد اشخاصی که در فصل تابستان حکماً به بیابلاق می‌روند، هشت هزار است. و عدد اشخاص ناقص‌الاعضایی که به تدریج یافتیم، صد و پانزده نفر. و عدد زردشتیان،

صدو یازده نفر. و عدد فرنگی‌هایی که در دارالخلافه مسکن دارند، از مرد و زن و طفل، یکصدو سی نفر است. و عدد آرامنه، هزارو شش نفر. و عدد یهودان، هزارو پانصدو هفتادو هشت نفر است.

عدد بیوت دارالخلافه ناصره

در ارك مبارك سلطانی صدو نودو پنج باب؛ در عودلاجان دو هزارو پانصدو پنجاه و هشت باب؛ در چاله میدان دوهزارو سیصدو چهل و هفت باب؛ در سنگلیج هزارو نهصدو شصتو نه باب؛ در محله بازار هزارو چهارصدو هشتادو هشت باب؛ در محلات خارج شهر هزارو بیستو چهار باب. عدد ابواب بعضی از بناها را نیز مشخص نموده‌ایم، ولیکن ممکن است چند عدد از قلم افتاده باشد: عدد مساجد چهل و هفت باب؛ عدد مدارس سی و پنج باب؛ عدد تکایا سی و چهار باب؛ عدد دکاکین خیازی صدو هفتاد باب؛ عدد حمام‌های عام صدو نود باب؛ عدد کاروانسراهای تجارتنی و غیر تجارتنی صدو سی باب؛ عدد یخچال‌ها بیست باب؛ عدد دستگاه‌های کوره‌نری هفتاد باب؛ عدد اصطبل‌های مردم که مخصوص ساخته‌اند دویست و هفتادو هفت باب؛ عدد بیوت یهود صدو شصت باب.

تهران ۱۳۱۷ ه.ق

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله الواحد الاحد الذي لم يلد ولم يولد ولم يكن له كفواً أحد؛ والصلوة
والسليم على المحمود الاحد ابوالقاسم محمد صلى الله عليه و آله، سيما على المرتضى ولي الله
و وصي نبي الامجد و على ابناءه و اولاده المسدد صلوة و سلاماً — مرصداً من الازل الى
الابد. و بعد: اين خاكپای گدايان بی سروپا، و كلب آستان دوستان مولا، و ریزه خوار
خوان حضرت نعمت الله، الفقير حسن اخضر عيشاه، غفر له الله، به طریق عرض اظهار
می دارد که پس از استرشاد، حضرت استادم هر سال از عمر را در اشتغال به امری امرم
فرمود؛ تا سنه هزار و سیصد و هفده، فقیر را پیش آمد که در طبقه ای از طبقات
نوکر، در کسوت فقر، یکسال خدمت دولت کنم. در سنه مذکور، که عهد سلطنت زیب
افسر ساسانیان، افسر تاج کیانیان، و گلتاج تخت پیشدادیان، السلطان بن السلطان
السلطان بن السلطان بن السلطان، و الخاقان بن الخاقان بن الخاقان، ابوالفتح
والنصر، ابن البذل و الايتار، ظل الله الملك الواحد القهار، ابدالله عيشه فی الليل والنهار،
و عصر صدارت حضرت مستطاب، اشرف الوزراء، سلطان الامراء امین سلطنت و سلطان،
معین ملت و ایمان، منظور الیه قاطبه اهالی ایران، متوجه الیه مطلق مسلمانان،
برآرنده زیر دستان، نوازنده تنگدستان، مدخل معاش مسکینان، نقد مخزن گوشه نشینان،
پور سمنی، پور ادهم، امیر اتابك اعظم، وزیر اکبر ایران، جناب میرزا علی اصغر خان،
زاد الله تعالی تقربه عند السلطان،

واجب و ممکن و حدوث و قدم

همه دانند این سخن، من هم

حق بود با علی، علی با شاه

شاه هم با اتابك اعظم

بود، به جناب جلالتمآب اجل مختار السلطنه، که در آن تاریخ وزیر اداره جلیله نظمیه
بود، اظهار نمودم که قصد یکسال نوکری دارم و از هر علم و عملی بی بهره نیستم. جناب
معزی الیه گویا اظهار فقیر را غنیمت دانست، چه خود قصد تعیین و ثبت ابنیه محاط
خندق شهر دارالخلافه باهره را، از قبیل خانه و دکان و مسجد و مدرسه و رباط و
طویله و کلیسا و غیرها، با مساحت محیط خندق و ذرع مربع شهر [را داشت]. از فقیر
خواست که به این کار مشغول شوم، و قرار گذاشت که ماهی سی تومان حق الزحمه

جدول تفصیل ابنیة شهر	محلۀ دولت	محلۀ سنگلج	محلۀ بازار	محلۀ چالیدان	محلۀ عودلاجان	نام شهر
خانه	۲۷۵۵	۴۴۴۸	۲۶۲۵	۳۳۷۲	۲۱۲۵	۱۶۲۷۵
دکاکین	۲۵۴۶	۱۸۲۴	۲۳۳۳	۱۴۵۳	۱۳۱۴	۹۴۲۵
کاروانسرا	۵۲	۲۴	۶۵	۲۳	۲۷	۱۸۶
حمام عمومی	۳۸	۵۹	۲۷	۲۸	۳۵	۱۸۲
مسجد و مدرسه	۲۳	۱۴	۲۵	۶	۱۶	۸۵
باغ و باغچه	۴۵	۱۵۵	۹	۳	۸	۲۱۵
تکیه	۷	۹	۱۴	۵	۸	۴۳
بخیچال	۸	۱۵	۲	۴	ندارد	۲۴
کارخانه	۳	۱	۲	ندارد	ندارد	۶
سربازخانه	۴	۱	ندارد	۲	ندارد	۷
کلیسا	۲	۴	۱	ندارد	ندارد	۷
میدان	۲	ندارد	۱	۲	ندارد	۵
مریضخانه	۲	ندارد	ندارد	ندارد	ندارد	۲
معبد یهود	ندارد	ندارد	ندارد	ندارد	۲	۲
مدرسه دولتی	۲	ندارد	ندارد	ندارد	ندارد	۲
طوبله	۷۵	۱۱۷	۳۷	تعداد نشده	۵۲	۲۷۶
نواب	۱۵	۹	۵	۶	۴	۳۴
جمع هریک	۵۵۵۴	۶۶۶۴	۵۱۳۱	۴۸۴۸	۳۵۸۲	۲۵۷۲۹

بدهد، و پس از اتمام هم این مبلغ را به استدعای از دولت در حق فقیر مستمر نماید. فقیر نیز قبول نموده و این کار را به انجام رسانید. لکن، جز ماهی ده تومان در مدت یکسال که مشغول این خدمت بودم نرسانید؛ و پس از اتمام نیز، نه معزیه‌ای به راجع و فای به عهد باقی ماند، و نه فقیر را یاری اظهار مطلب. اینک، در این سال فرخنده مآل بارس نیل سنه ۱۳۲۵، که حکومت شهر دارالخلافه تفویض به کف کفایت و فرط سیاست و عدالت [جناب مستطاب اشرف ارفع والا، دستگیر فقرا، استظهار اغنیاء، پناه ملت، خیرخواه دولت، عون الملة، سرکار شاهزاده عین الدوله، ادام الله ایام بقائه، می باشد، نظر به همت مردانه، متقبل شدند بر اینکه نتیجه زحمت و خدمت یکساله فقیر را، که در این مجلد مرتب شده، به عرض خاکبای عاقدان آستان معارف تبیان معدلت بنیان اقدس ملوکانه، ارواح العالمین له الفداء، رسانیده آنچه را که دیگری وعده کرده بود، ایشان به فرط فتوت وفا کنند.

مرید پیر معانم، ز من مرنج ای شیخ

چرا که وعده تو کردی و او بجا آورد

و شك نیست که عدالت ملوکانه نیز شامل حال فقرا شده، چنانکه منتظر است. عواطف شاهانه میبذول خواهد شد.

شاه را به بود از طاعت صد ساله زهد

قدر یکساعت عمری که در او داد کند

بدان که

شهر دارالخلافه مظفری تقریباً سی و شش کرور ذرع
مربع است: ۱۸۵۰۰۰۰۰۰.

مساحت محیط باس... تیون شهر
دارالخلافه مظفری، صانها الله عن الافات، هیجده هزار و
چهارصد و هشتاد ذرع است: ۱۸۴۸۵.

شهر دارال... خلافه
منقسم می شود به پنج محله، و هر محله بر چند پاتوق؛
و سیرده شده است هر محله به کندهایی، و هر پاتوق
به نایی با چند پلیس، که اجمال آن در جداول صفحه
مقابل مرتسم است، و تفصیلش در باقی کتاب جزء به
جزء ثبت است؛ و هر ملکی به اسم مالکش عقید و ضبط
است.

اسامی محلات شهر دارال... خلافه از این قرار است:
۱- محلۀ دولت ۲- محلۀ سنگلج ۳- محلۀ بازار
۴- محلۀ چالیدان ۵- عودلاجان.

۱
محلۂ دولت

www.KitaboFarsi.com

۱. پاتوق سید جعفر

جمع عمارات این پاتوق از این قرار است ۱۳۴۵ باب: خانه ۶۴۹. دکا کین ۶۳۵. کاروانسرا ۱۵. طویله ۶۱. باغ ۳. حمام ۵. یخچال ۶. مسجد ۱. مریضخانه ۱. سربازخانه ۱. و این پاتوق مشتمل بر هشت گذر است: گذر دهباشی محمد. گذر حسین و علی. گذر اسماعیل. گذر مهدی. گذر عبدالخالق. گذر دهباشی محمد. گذر گدا علی. گذر ابراهیم.

گذر دهباشی محمد

صورت عمارات واقعه در گذر دهباشی محمد، حوالی سربازخانه نایب السلطنه، از این قرار است:

خانه عیال نایب السلطنه. خانه اسدالله خان. خانه فرج الله خان. دکان ایضاً ۲. سربازخانه نایب السلطنه. خانه مریم خانم. دکان ایضاً ۱. خانه مهدی مهدی فرنی بز. یخچال عسگر بگ. خانه مهدی اکبر. خانه آقا سید موسی. خانه کر بلائی غلام نعلبند. خانه حاجی حسین کبابی. خانه استاد عباس حمامی. خانه مهدی اکبر شهریاری. خانه آقا سید علی بنا. خانه نایب امید علی. خانه استاد اکبر آشین. خانه آقا میرزا علی. خانه غلامعلی خان فراشخووت. خانه مهدی علی. دکان ایضاً ۱. خانه حسین طواف. خانه میرزا عباس خان. خانه سید حسین بقال. خانه آقا جلال پیشنماز. خانه استاد حسن بنا. دکان ایضاً ۱. خانه میرزا ابوالقاسم خان. خانه مهدی غلامحسین باغبان. خانه استاد صادق بنا. خانه آقا میرزا آقا. خانه محمد اسماعیل بیگ. دکان ایضاً ۱.

محلّه اول از پنج محلّه شهر دارالخلافت مظفری، محلّه دولت است. و واگذار است این محلّه به کدخدایی امیرالامراء العظام میرزا عباس قلی خان امیرپنجه، ملقب به منتظم السلطنه، و مقرب الخاقان عیسی خان سرهنگ. و مشتمل است این محلّه بر ده پاتوق از قرار ذیل:

سید جعفر. حاجی عباس. نایب محمد. نایب محمدعلی. نایب آقا بابا. نایب احسین. نایب محمد بروجردی. نایب غلامرضا. نایب محمد کاشی.